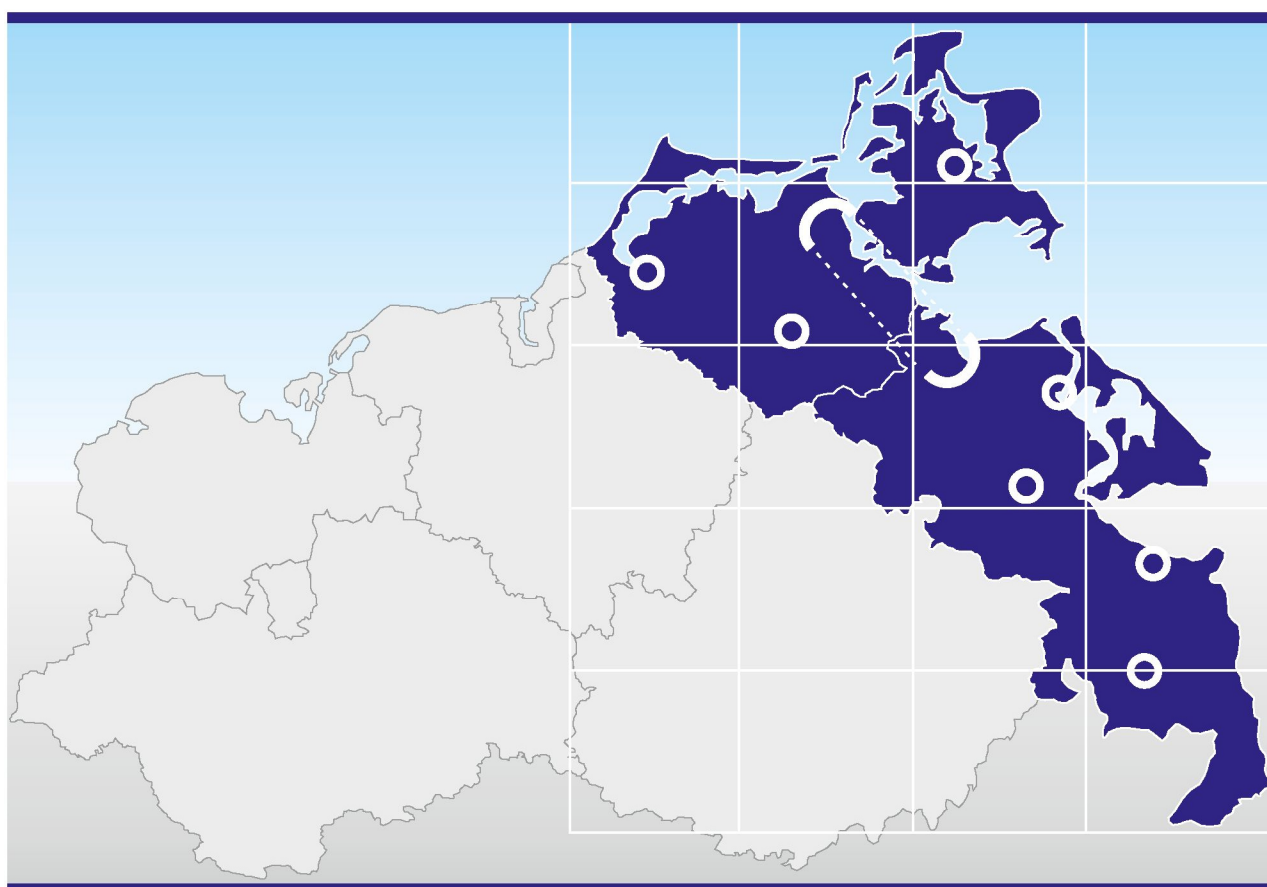

Druga zmiana Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego

Dodatkowe konsultacje dot. wyników wyważenia interesów o istotnym znaczeniu dla zagospodarowania przestrzennego zgodnie z projektem 2020

Stowarzyszenie Planowania Regionalnego
Pomorza Przedniego

Druga zmiana

Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego

**do piątego etapu konsultacji
dot. wyników wyważenia interesów o istotnym
znaczeniu dla zagospodarowania
przestrzennego**

zgodnie z projektem 2020

- Aktualizacja ustaleń zagospodarowania przestrzennego dla
wykorzystania energii wiatrowej –

Stan: czerwiec 2020

Wydawca:

Regionaler Planungsverband Vorpommern
Geschäftsstelle

c/o Amt für Raumordnung und Landesplanung Vorpommern
Dezernat Regionalplanung
Am Gorzberg, Haus 8
17489 Greifswald

Telefon: 03834/51 49 39 0

Faks: 03834/51 49 39 70

E-mail: poststelle@afrlvp.mv-regierung.de

Opracowanie: Regionaler Planungsverband Vorpommern, Geschäftsstelle,
und DOMBERT RECHTSANWÄLTE, Potsdam

Druga zmiana Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego - ustalenia zagospodarowania przestrzennego dla wykorzystania energii wiatrowej

Druga Zmiana Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego (zwanego dalej „RPRP Pomorza Przedniego”) stanowi reakcję Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego na wyzwania związane z transformacją energetyczną i wymagania dotyczące ochrony klimatu.

Druga Zmiana dotyczy zarówno wytyczenia terenów, jak również ustaleń merytorycznych w odniesieniu do obszarów priorytetowych dla energii wiatrowej.

Dotychczasowa procedura była następująca:

Termin	Etap procedury
23.01.2013	Uchwała Zgromadzenia Stowarzyszenia o potrzebie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i uchwała w sprawie kryteriów
08.01.2014	Uchwała Zgromadzenia Stowarzyszenia w sprawie pierwszego projektu Treść: 26 obszarów o powierzchni ok. 2440 ha dodatkowo do istniejących obszarów priorytetowych
03/2014 – 05/2014	1. etap konsultacji publicznych
07/2014 – 05/2015	Rozważenie opinii, rewizja punktów programu i powierzchni; sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko
10.06.2015	Podjęcie uchwały przez Zgromadzenie Stowarzyszenia w sprawie zmienionego projektu RPRP i projektu raportu oddziaływania na środowisko Treść: całkowicie nowe planowanie dla całego regionu, 54 obszary priorytetowe z o powierzchni ok. 6260 ha
08/2015 – 11/2015	2. etap konsultacji publicznych
11/2015 – 03/2017	Rozważenie opinii, rewizja powierzchni i punktów programu; opracowanie raportu oddziaływania na środowisko
30.03.2017	Podjęcie uchwały przez Zgromadzenie Stowarzyszenia w sprawie wyważenia interesów i zmienionego projektu RPRP oraz projektu raportu oddziaływania na środowisko Treść: 53 obszary priorytetowe o powierzchni ok. 5840 ha, nowy punkt programu dotyczący działań w kierunku wykorzystania energii wiatrowej jako celu zagospodarowania przestrzennego, punkty programu dotyczące planistycznej klauzuli otwarcia dla „starych obszarów“ i zapewnienia udziału w życiu gospodarczym
05/2017 – 07/2017	3. etap konsultacji publicznych
08/2017 – 08/2018	Rozważenie opinii, rewizja powierzchni i punktów programu; opracowanie raportu oddziaływania na środowisko
25.09.2018	Podjęcie uchwały przez Zgromadzenie Stowarzyszenia w sprawie wyważenia interesów i zmienionego projektu RPRP oraz raportu oddziaływania na środowisko Treść: 47 obszarów priorytetowych o powierzchni ok. 5150 ha, nowy punkt programu dotyczący działań w kierunku wykorzystania energii wiatrowej jako celu zagospodarowania przestrzennego, punkty programu dotyczące planistycznej klauzuli otwarcia dla „starych obszarów“ i zapewnienia udziału w życiu gospodarczym
11/2018 – 01/2019	4. etap konsultacji publicznych

05/2019 – 06/2020	Rozważenie opinii, ukończenie ostatecznej wersji projektu Zmiany RPRP; rewizja raportu oddziaływania na środowisko
16.06.2020	Podjęcie uchwały przez Zgromadzenie Stowarzyszenia w sprawie wyważenia interesów i zmienionego projektu RPRP oraz raportu oddziaływania na środowisko, podjęcie uchwały w sprawie 5. etapu konsultacji dot. zmian o znaczeniu przestrzennym planowanych obszarów priorytetowych (w por. z 4. etapem konsultacji)

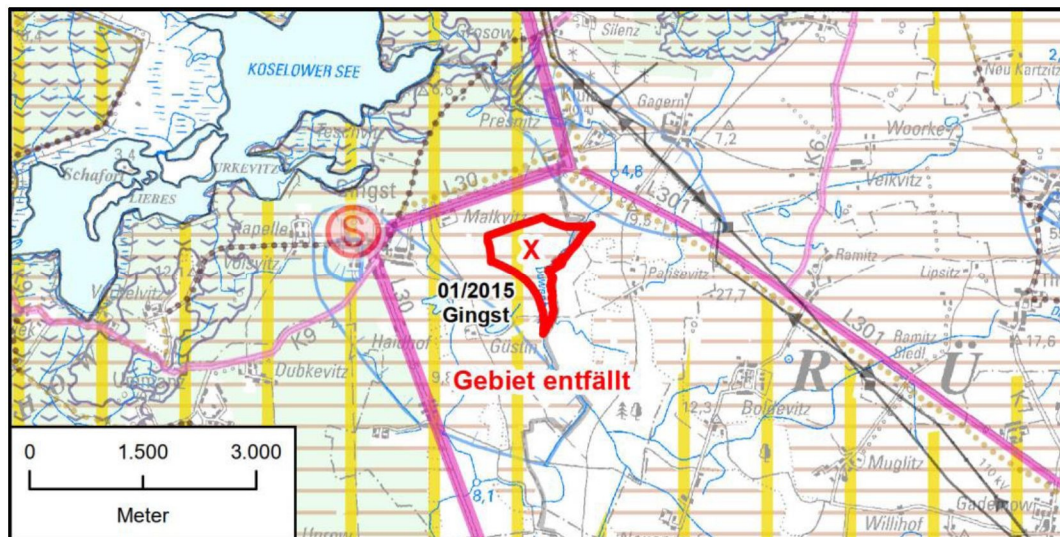
Zgromadzenie Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego (SPRPP) oceniło wskazówki oraz opinie z 4. etapu konsultacji społecznych i podjęło decyzję w sprawie wyważenia interesów. W wyniku wyważenia interesów nie wprowadzono już żadnych zmian do punktów programu.

Nie wprowadzono żadnych zmian klasyfikacji obszarów ani podziału i uzasadnienia poszczególnych kryteriów wytyczenia obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe. Planowanym obszarem priorytetowym pod siłownie wiatrowe, w których dokonano zmian o istotnym znaczeniu dla zagospodarowania przestrzennego, oraz uzasadnienia poszczególnych kryteriów poświęcony będzie 5. etap konsultacji.

Rozważane będą tylko wskazówki i uwagi, które odnoszą się do przedstawionych stanów faktycznych 5. etapu konsultacji.

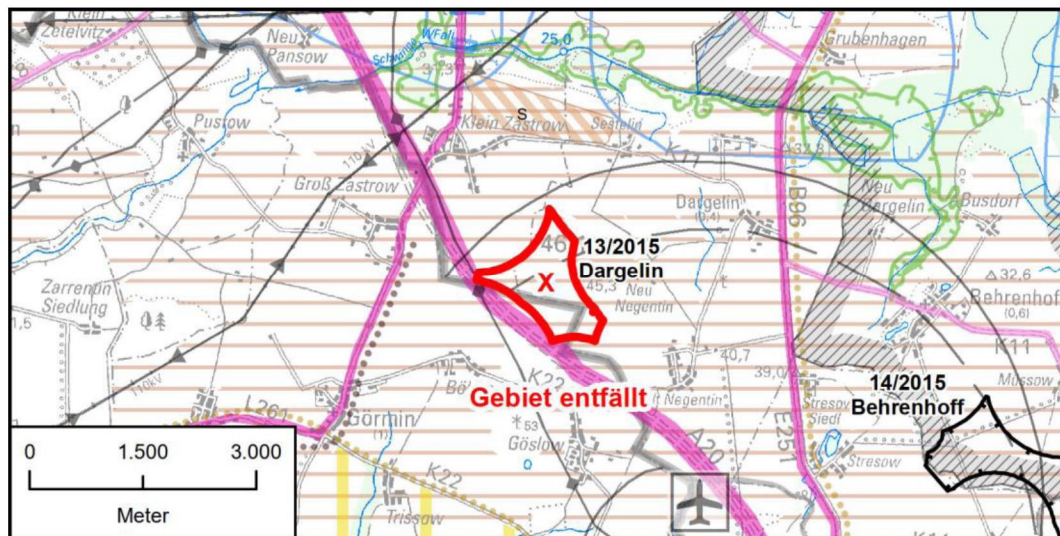
Obszar priorytetowy nr	Nazwa	Gminy	Powierzchnia w ha	Zmienione ustalenie RPRP 2010 (PP) względnie 2011 (PM)
1/2015	Gingst	Gingst, Kluis	79	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar rozwoju turystyki
13/2015	Dargelin	Dargelin, Dersekow, Görmin	120	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
14/2015	Behrenhoff	Behrenhoff, Gützkow	156	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
15/2015	Dambeck-Züssow	Groß Kiesow, Gribow, Züssow	216	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
24/2015	Blesewitz	Blesewitz, Medow, Postlow	159	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
30/2015	Boldekow	Boldekow	447	
34/2015	Lübs/Friedländer Große Wiese	Lübs	251	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar rozwoju turystyki, obszar zastrzeżony dla ochrony przyrody i krajobrazu
37/2015	Jatznick	Jatznick, Schönwalde	72	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar zastrzeżony dla zabezpieczenia surowców
42/2015	Rollwitz	Rollwitz	157	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
43/2015	Fahrenwalde	Fahrenwalde, Rollwitz	187	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar rozwoju turystyki
44/2015	Bergholz-Rossow	Bergholz, Rossow	105	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
45/2015	Löcknitz-Ramin	Löcknitz, Ramin	196	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar rozwoju turystyki, obszar zastrzeżony dla ochrony przyrody i krajobrazu
50/2015	Battinsthal	Krackow	61	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
54/2015	Penkun	Penkun	145	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar rozwoju turystyki
N1/2017	Wittenhagen	Wittenhagen	81	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar zastrzeżony dla ochrony przyrody i krajobrazu
N3/2017	Wussentin	Medow, Stolpe	69	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar rozwoju turystyki

N4/2017	Neuenkirchen	Neuenkirchen, Medow	35	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa
N6/2017	Wolgast	Wolgast	50	Obszar rozwoju turystyki
N2/2019	Richtenberg/ Zandershagen	Richtenberg, Jakobsdorf	50	Obszar zastrzeżony dla rolnictwa, obszar rozwoju turystyki

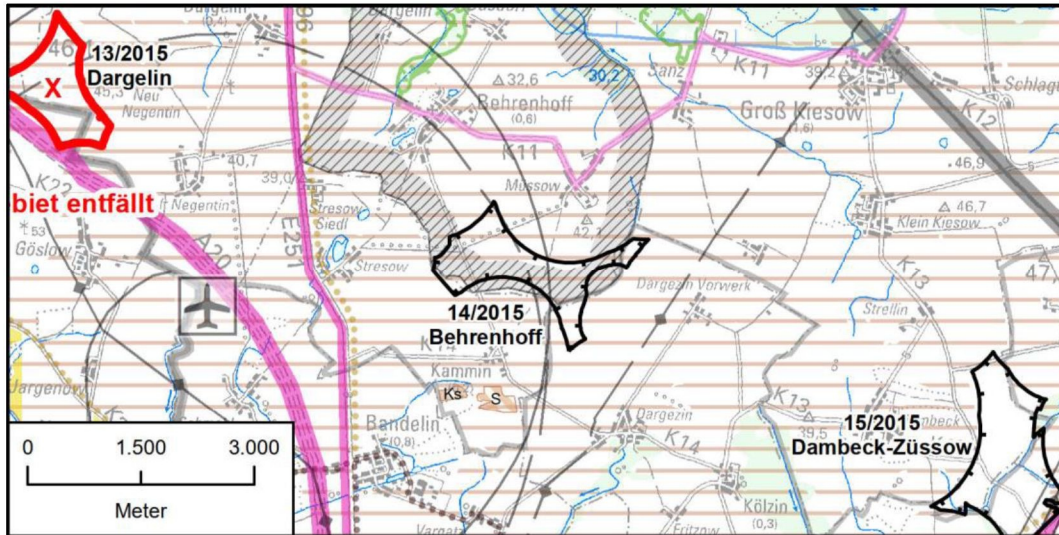
Obszar 1/2015 Ginst – zostaje zniesiony

	1/2015 Ginst
	Obszar zostaje zniesiony
	Metry

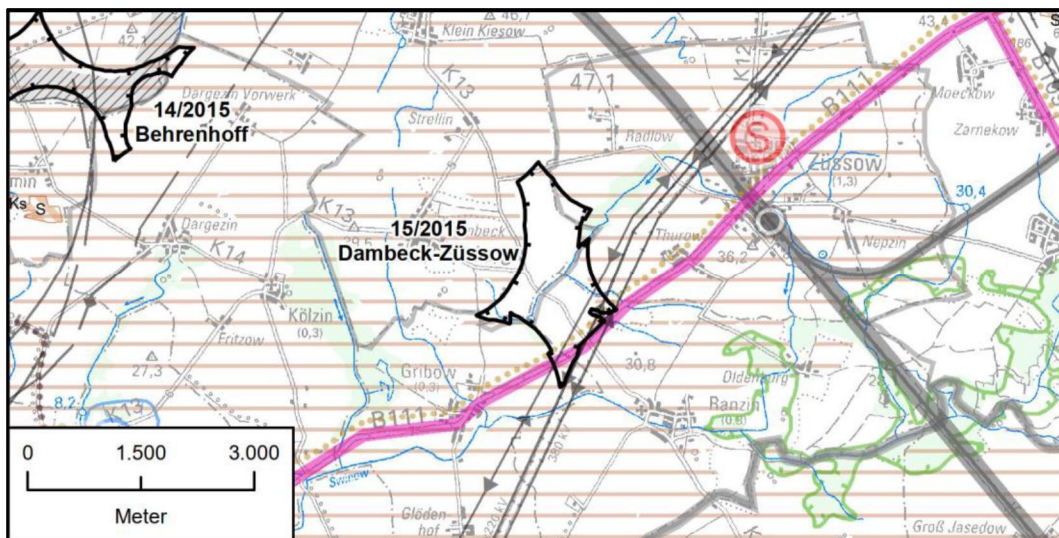
Obszar 13/2015 Dargelin – zostaje zniesiony

	13/2015 Dargelin
	14/2015 Behrenhoff
	Obszar zostaje zniesiony
	Metry

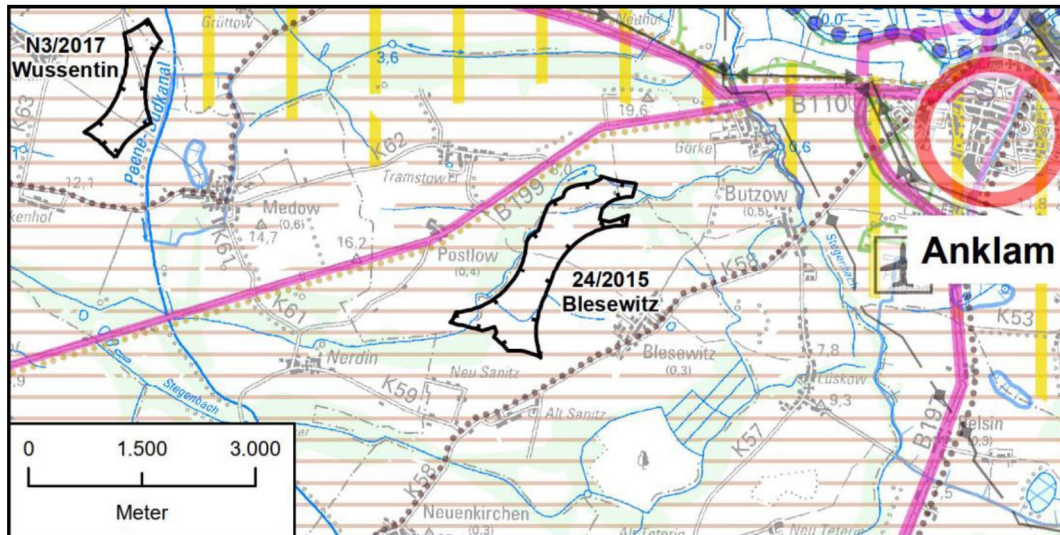
Obszar 14/2015 Behrenhoff

	13/2015 Dargelin
	Obszar zostaje zniesiony
	14/2015 Behrenhoff
	15/2015 Dambeck-Züssow
	Metry

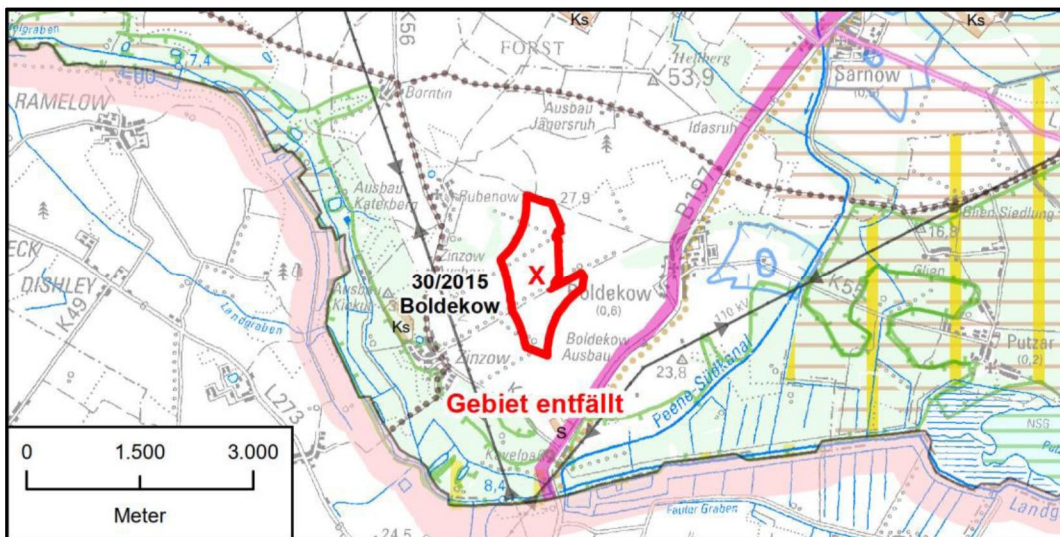
Obszar 15/2015 Dambeck-Züssow

	14/2015 Behrenhoff
	15/2015 Dambeck-Züssow
	Metry

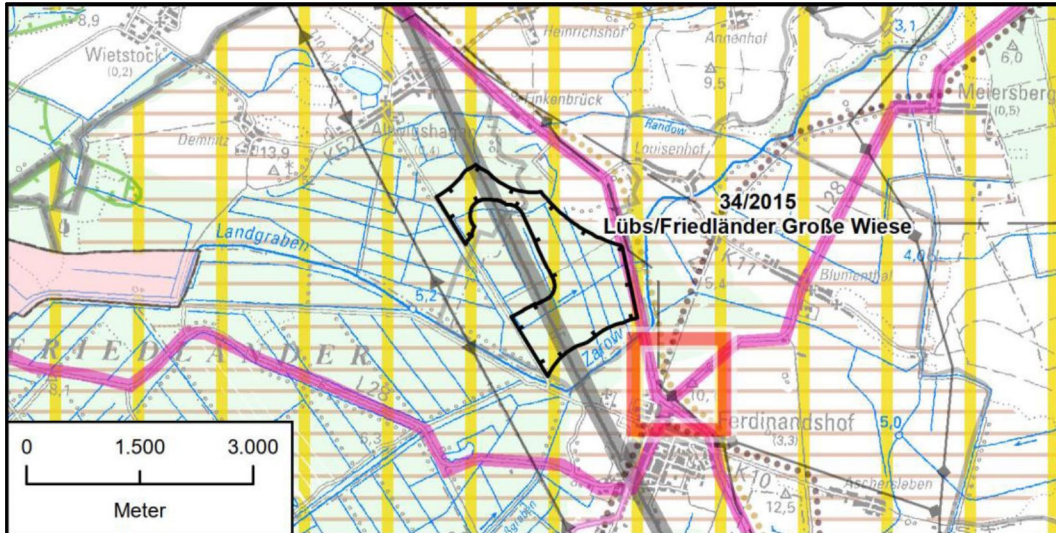
Obszar 24/2015 Blesewitz

	N3/2017 Wussentin
	24/2015 Blesewitz
	Anklam
	Metry

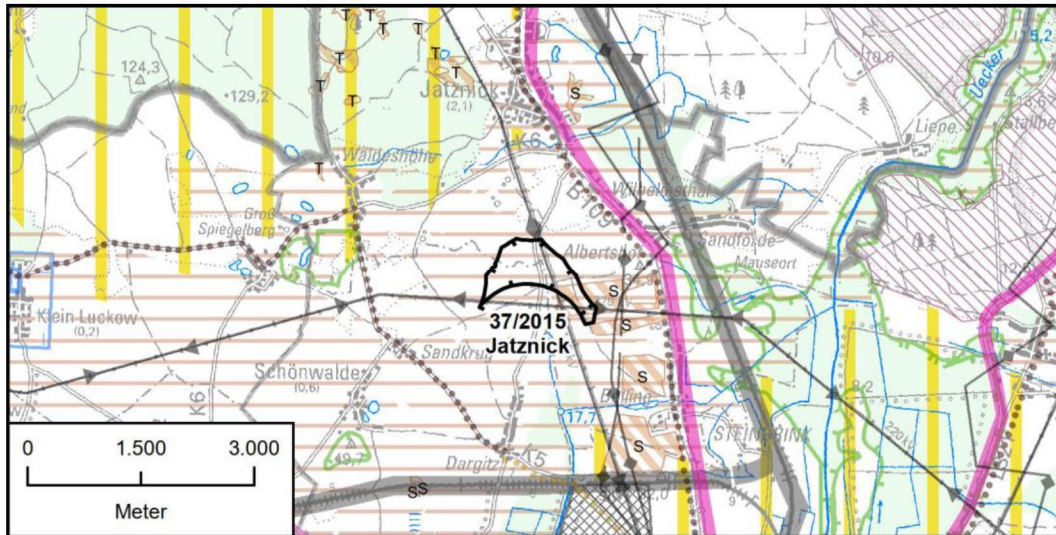
Obszar 30/2015 Boldekow – zostaje zniesiony

	30/2015 Boldekow
	Obszar zostaje zniesiony
	Metry

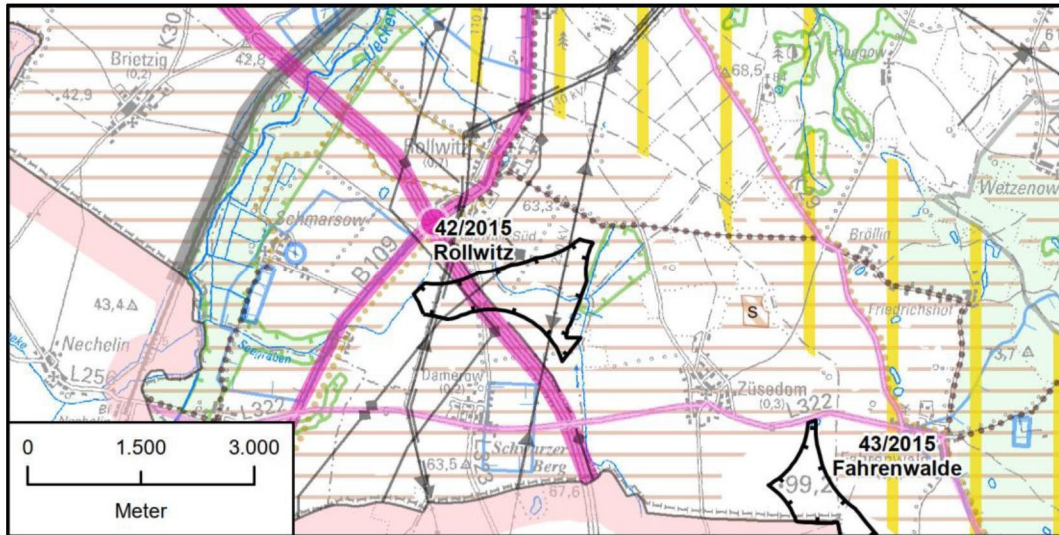
Obszar 34/2015 Lübs/Friedländer Große Wiese

	34/2015 Lübs/Friedländer Große Wiese
	Metry

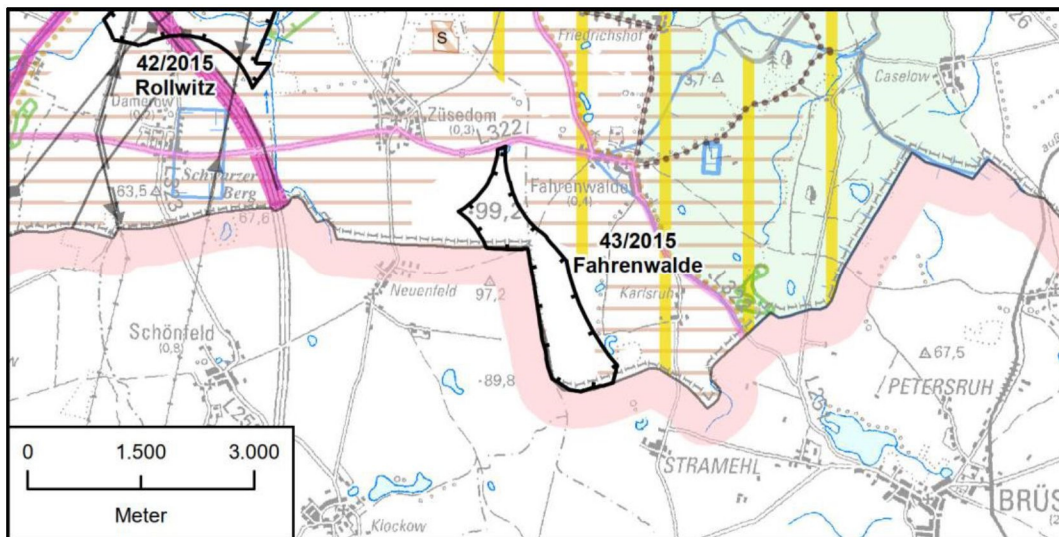
Obszar 37/2015 Jatznick

	37/2015 Jatznick
	Metry

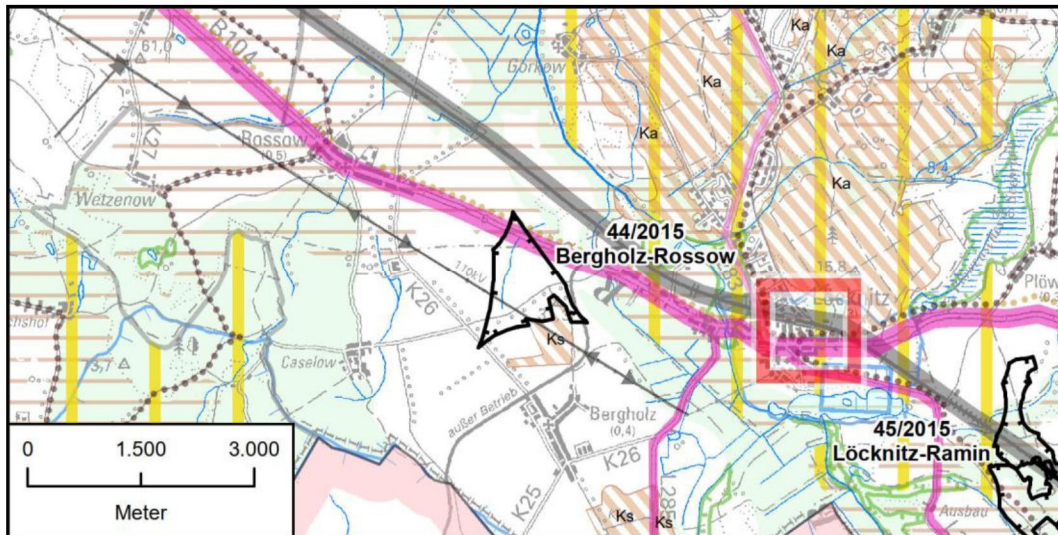
Obszar 42/2015 Rollwitz

	42/2015 Rollwitz
	43/2015 Fahrenwalde
	Metry

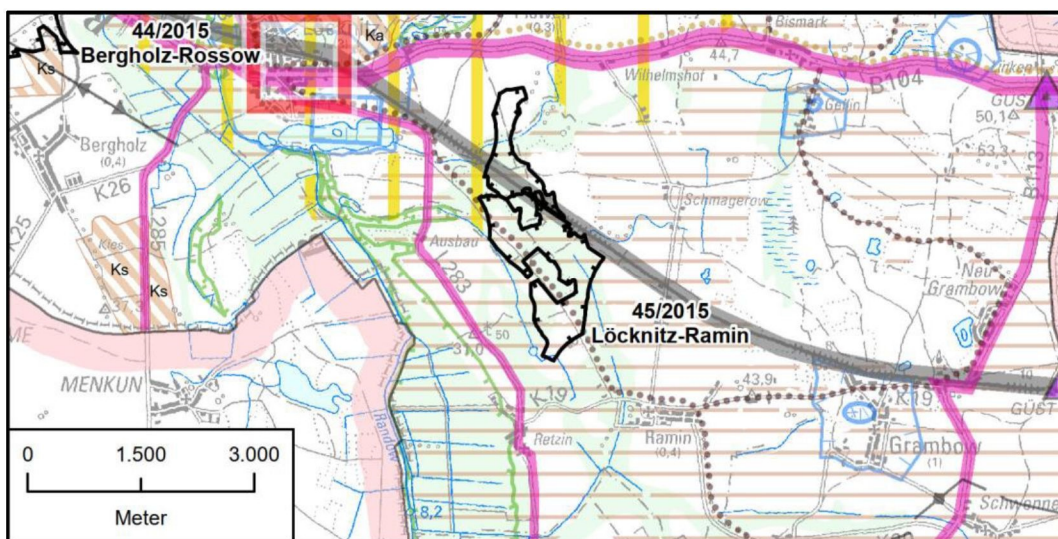
Obszar 43/2015 Fahrenwalde

	42/2015 Rollwitz
	43/2015 Fahrenwalde
	Metry

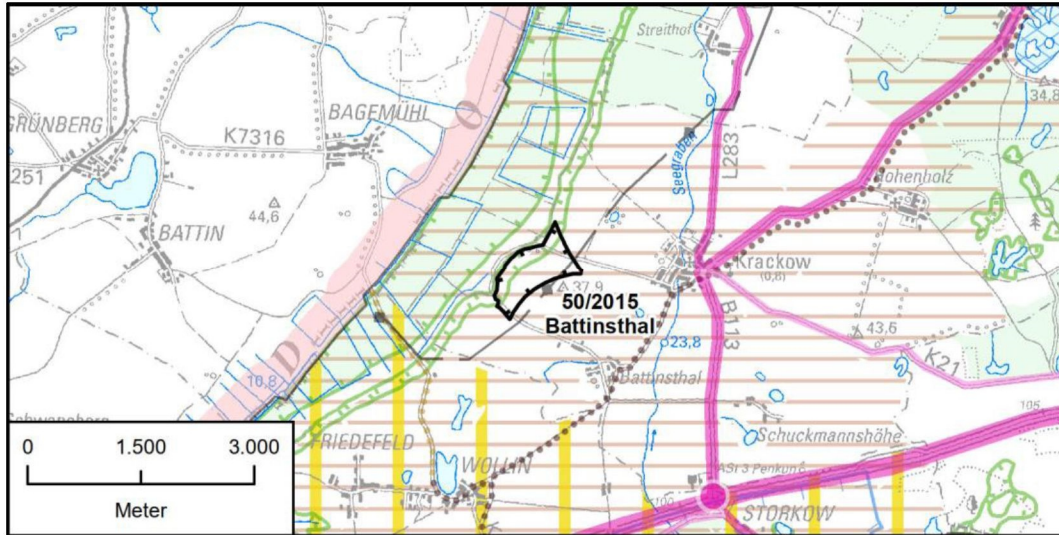
Obszar 44/2015 Bergholz-Rossow

	44/2015 Bergholz-Rossow
	45/2015 Löcknitz-Ramin
	Metry

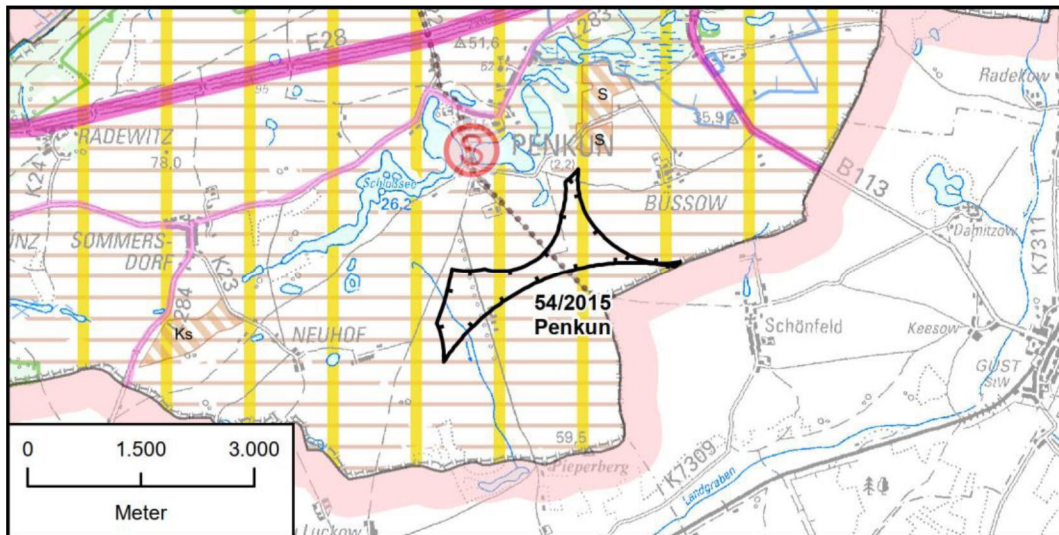
Obszar 45/2015 Löcknitz-Ramin

	44/2015 Bergholz-Rossow
	45/2015 Löcknitz-Ramin
	Metry

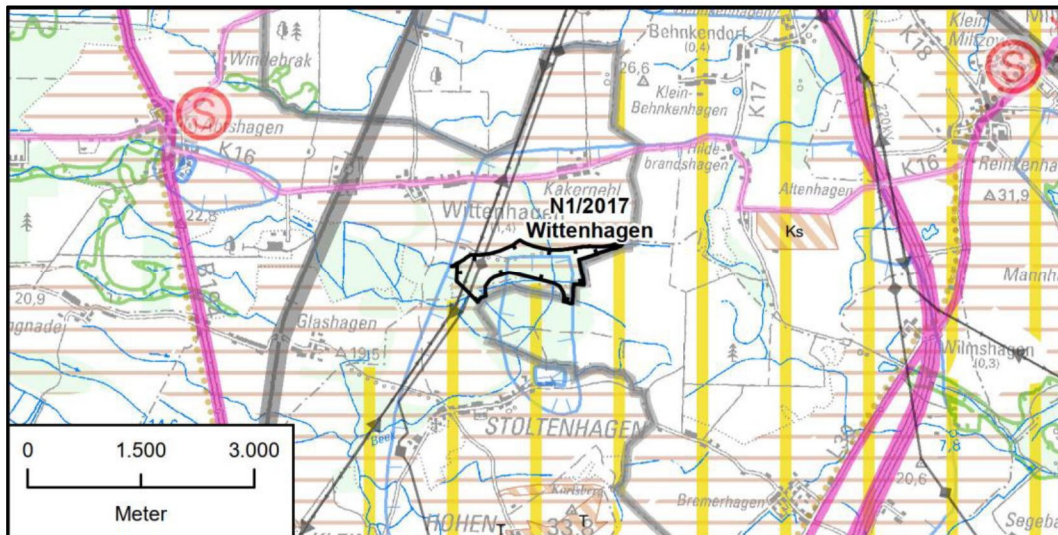
Obszar 50/2015 Battinsthal

	50/2015 Battinsthal
	Metry

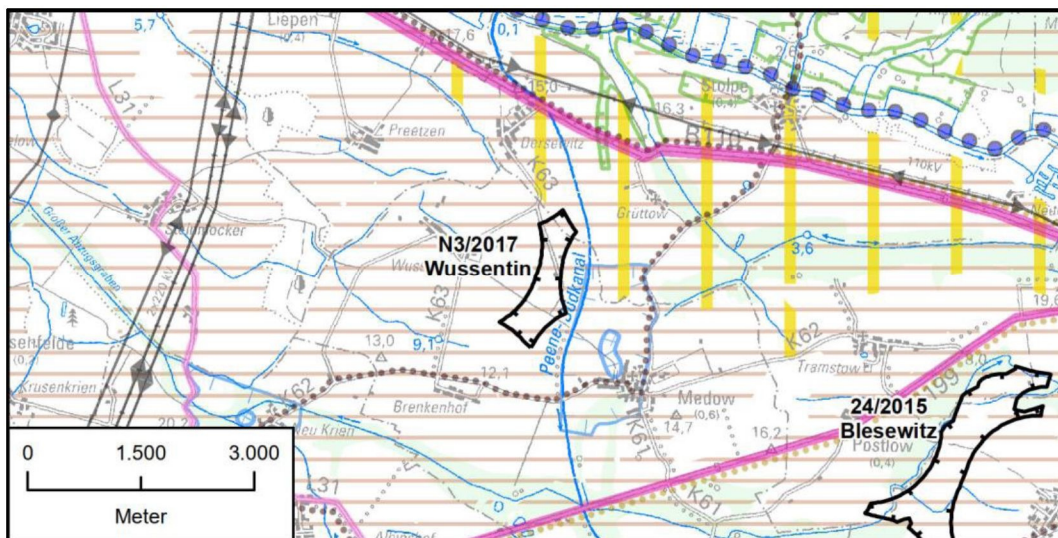
Obszar 54/2015 Penkun

	54/2015 Penkun
	Metry

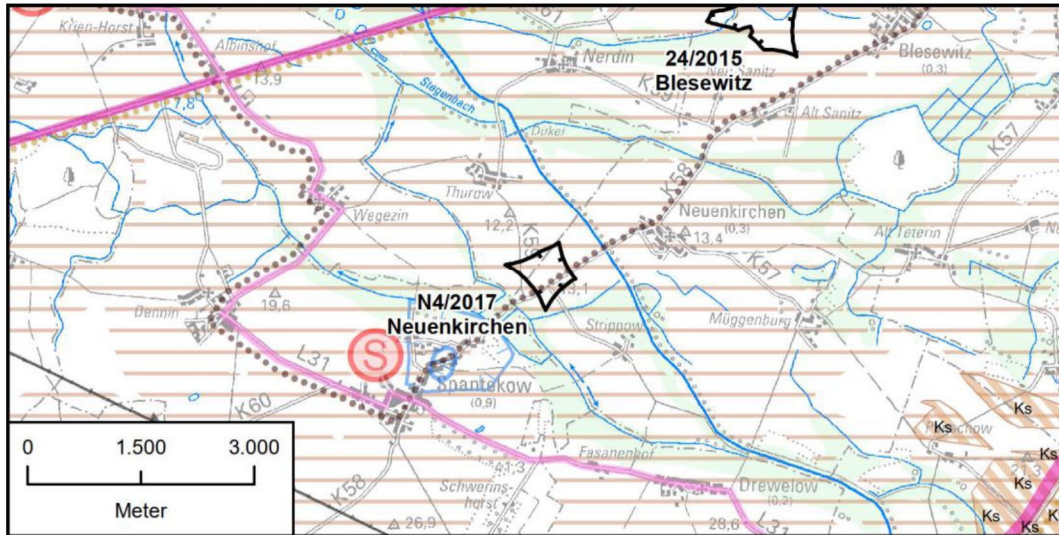
N1/2017 Wittenhagen

	N1/2017 Wittenhagen
	Metry

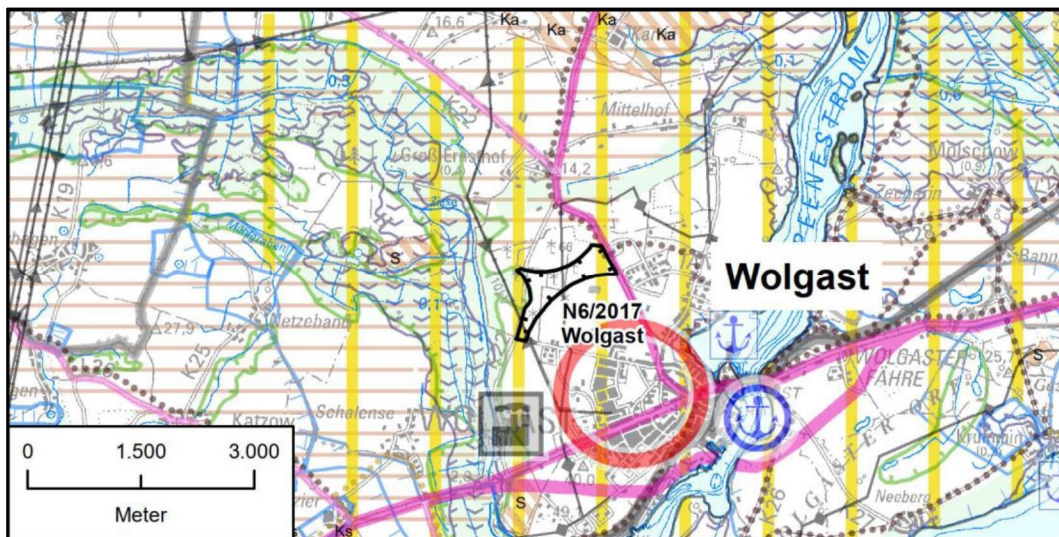
Obszar N3/2017 Wussentin

	N3/2017 Wussentin
	24/2015 Blesewitz
	Metry

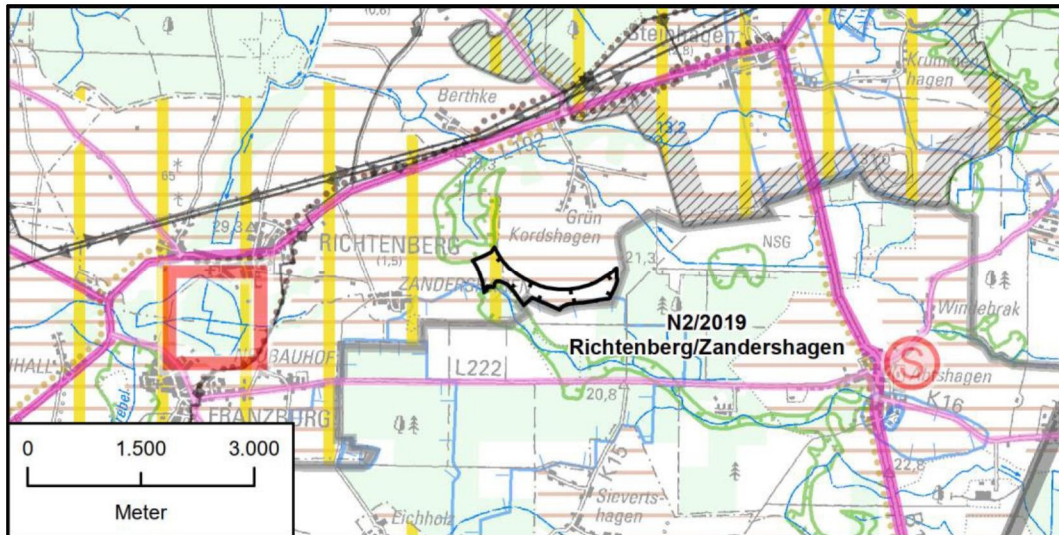
Obszar N4/2017 Neuenkirchen

	N4/2017 Neuenkirchen
	24/2015 Blesewitz
	Metry

Obszar N6/2017 Wolgast

	N6/2017 Wolgast
	Wolgast
	Metry

Obszar N2/2019 Richtenberg/Zandershagen

	N2/2019 Richtenberg/Zandershagen
	Metry

Kryteria wytyczenia obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe

Decyzja planistyczna na poziomie planowania regionalnego mająca na celu wywołanie skutków prawnych, o których mowa w § 35 ust. 3 zdanie 3 kodeksu budowlanego (BauGB) - zgodnie z nim na przeszkodzie m.in. realizacji projektu wykorzystania energii wiatrowej stoją z reguły interesy publiczne, o ile na podstawie przedstawienia w planie użytkowania terenu lub jako cel zagospodarowania przestrzennego nastąpiło wytyczenie w innym miejscu - wymaga spójnej, całościowej koncepcji planistycznej pod rygorem nieważności. Konieczne jest potwierdzenie, na podstawie jakich kryteriów następuje pozytywne ustanowienie lokalizacji oraz jakie argumenty przemawiają za celowym niewykorzystaniem pozostałej przestrzeni planistycznej pod siłownie wiatrowe. Opracowanie zgodnie z tymi wytycznymi koncepcji planistycznej jest realizowane etapowo. W pierwszym etapie należy zidentyfikować jako „sfery tabu” te obszary (alternatywnie nazywane również obszarami wykluczenia), które nie są dostępne dla wykorzystania na potrzeby energii wiatrowej. Strefy tabu względnie obszary wykluczenia można podzielić na „twarde” i „miękkie”.

Pojęcie kryteria „twarde” tabu służy do oznaczenia tych części obszaru planowania, które niezależnie od przyczyn nie wchodzi w grę, dlatego też nie nadają się do wykorzystania pod energię wiatrową. Pojęcie kryteria „miękkie” tabu obejmuje tereny obszaru planowania, w których zgodnie z wolą planisty budowa siłowni wiatrowych z różnych przyczyn od samego początku powinna być wykluczona. Potencjalne tereny pozostające po odjęciu stref „twardych” i „miękkich” tabu, należy odnieść w dalszym etapie prac do konkurencyjnych form wykorzystania na pozostałym terenie (restrykcje), tj. interesy publiczne przemawiające przeciwko wytyczeniu obszaru krajobrazu jako strefy koncentracji należy rozważyć pod kątem stworzenia szansy wykorzystania na potrzeby energii wiatrowej w miejscach priorytetowych, odpowiednio do jej uprzywilejowania zgodnie z § 35 ust. 1 nr 5 kodeksu budowlanego (BauGB)(por. Federalny Sąd Administracyjny, wyrok z dnia 11.04.2013 – 4 CN 2/12).

W Drugiej Zmianie RPRP Pomorza Przedniego należy założyć zatem, co następuje:

Jako „**kryteria twarde tabu**“ wykluczające budowę siłowni wiatrowych z przyczyn faktycznych i/lub prawnych zostają uwzględnione:

- obszary o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO) z odległością 400 m,
- domy wolnostojące/osiedla pozamiejskie z odległością do 400 m,
- parki narodowe, rezerwy przyrody,
- rezerwy biosfery strefa chroniona I (strefa centralna) i II (strefa rozwoju i strefa ochrony),
- lotniska,
- obiekty wojskowe.

Poniżej przedstawiono **uzasadnienie** do poszczególnych „**kryteriów twardych tabu**“:

- *Obszary o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO) w odległości do 400 m*

Należy przyjąć, że siłownie wiatrowe o popularnej obecnie klasie mocy (3 do 4 MW) i wysokości (200 m) są od początku niedopuszczalne z przyczyn wynikających z przepisów o ochronie przed imisjami (hałas, rzucany cień, fale akustyczne) oraz z powodu zakładanego,

uciaźliwego oddziaływania optycznego na obszary o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym. Budowa takiej siłowni na jednym z wymienionych powyżej obszarów nie jest możliwa ze względów prawnych. Wszystkie te obszary są zdominowane przez zabudowę, która już tylko z powodu wymagań prawa budowlanego i przepisów o ochronie przed emisjami uniemożliwia budowę siłowni wiatrowych o istotnym znaczeniu dla zagospodarowania przestrzennego. Wynika to z § 5 ust. 1 federalnej ustawy o ochronie przed emisjami (BImSchG) w związku z rozporządzeniem o granicznych poziomach hałasu (TA Lärm) oraz nakazem uwzględniania prawa sąsiedzkiego. Wynika z tego, iż budowa nowoczesnej siłowni wiatrowej o istotnym poziomie emisji na obszarze o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym lub zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO) jest od początku niemożliwa. Takie obszary należy uznać za „strefę twardą tabu”.

Po ponownej konsultacji Stowarzyszenie Planowania Regionalnego wychodzi ponadto z założenia, że ogólne wyłączenie wykorzystania energii wiatrowej z powodu wymagań prawa budowlanego i przepisów o ochronie przed emisjami obowiązuje w takim samym stopniu w odniesieniu do zakresu odległości do 400 m wokół obszarów, które zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO) są przeznaczone do celów mieszkalnych, rekreacyjnych, turystycznych i zdrowotnych (por. na temat odległości z tych powodów co do zasady BVerwG, wyrok z dnia 11 kwietnia 2013 – 4 CN 2/12 –, Rn. 8, juris). Odległość dla niniejszego planowania zaczerpnięto z nakazu prawa budowlanego dotyczącego uwzględniania okoliczności, zgodnie z którym w przypadku odległości mniejszej niż dwukrotna łączna wysokość siłowni wiatrowej zawsze należy zakładać niedopuszczalne obciążające działanie i tym samym niedopuszczalność (utrwalone orzecznictwo, OVG Nordrhein-Westfalen, wyrok z dnia 9 sierpnia 2006 - 8 A 3726/05 –, juris i następnie Federalny Sąd Administracyjny, decyzja z dnia 11 grudnia 2006 – 4 B 72/06 –, Rn. 3, juris).

Kontekst jest następujący: Zawarty w § 35 ust. 3 pkt 1 nr 3 BauGB nakaz uwzględniania okoliczności dotyczy, poza ochroną przed szkodliwym wpływem na środowisko hałasu emitowanego przez siłownie wiatrowe, także przypadki, w których w grę wchodzi inne negatywne oddziaływania. Należą do nich „optycznie uciążliwe” oddziaływania inwestycji budowlanych na zamieszkałe sąsiadujące z nimi grunty. Zgodnie z orzecznictwem Federalnego Sądu Administracyjnego (decyzja z dnia 11 grudnia 2006 – 4 B 72/06 –, juris Rn. 4) należy założyć, że dla kwestii optycznie uciążliwego oddziaływania siłowni wiatrowej istotne znaczenie ma nie masa jej wieży, lecz ruch obrotowy łopaty wirnika widoczny na wysokości. Z jednej strony poprzez ruch wirnik zwraca na siebie uwagę i stwarza coś w rodzaju „elementu niepokoju”. Obiekt wprawiony w ruch przyciąga w większym stopniu uwagę niż obiekt statyczny; ruch zostaje zarejestrowany nawet wtedy, gdy odbywa się nie bezpośrednio w kierunku, w którym patrzy obserwator, lecz także obok niego. Przerwany jedynie przez fazy względnych warunków bezwietrznych stały, zróżnicowany w zależności od siły wiatru pod względem prędkości obrotowej ruch w polu widzenia lub na krawędzi pola widzenia już po krótkim czasie, a tym bardziej na dłuższą metę może stać się nie do zniesienia. Poruszający się obiekt niemal automatycznie ściąga na siebie wzrok. Może wywoływać rozdrażnienie i utrudniać koncentrację na innych czynnościach z powodu stałego, praktycznie niemożliwego do uniknięcia rozproszenia. Z drugiej strony ruch obrotowy wirnika wyraźnie zwiększa optyczne wymiary siłowni wiatrowej i wyznacza je. Powierzchnia, którą zakreślają łopaty wirnika, ma zwykle wymiary budynku. Optyczne oddziaływanie siłowni wiatrowej jest tym większe im wyższa jest instalacja i im wyżej zamontowany jest wirnik (porównaj również OVG kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie, wyrok z dnia 10 kwietnia 2018 – 3 LB 133/08 –, Rn. 106, juris).

Zgodne z tymi zaleceniami obliczenie zaliczanej do strefy twardej tabu minimalnej odległości 400 m opiera się na uprawnieniu w zakresie typizacji, które posiada Stowarzyszenie Planowania Regionalnego z uwagi na zastosowaną wysokość siłowni. Orzecznictwo uznaje bowiem, że rozgraniczenie między strefą twardą tabu i strefą miękką tabu w praktyce

planistycznej może się wiązać z trudnościami i nie może już być przez planistę wymagane, jeśli może w „należyty sposób” wykonywać pracę. Dlatego tam, gdzie z uwagi na brakującą jeszcze konkretyzację projektu (dokładna lokalizacja, liczba i moc siłowni wiatrowych) wyraźnie odgraniczenie na poziomie planowania nie jest jeszcze możliwe, posiada on uprawnienie do typizacji, przy czym może odwoływać się do wartości empirycznych. Planista zyskał w ten sposób swobodę w kwestii fachowej oceny i uprawnienia do oceny w tym sensie, że dokonane klasyfikacje zostaną skontrolowane przez sąd już tylko pod kątem ich zrozumiałości i racjonalności (por. także OVG Lüneburg, wyrok z dnia 5 marca 2019 – 12 KN 202/17 –, Rn. 107, juris m. w. N. i OVG Berlin-Brandenburg, wyrok z dnia 23 maja 2019 – OVG 2 A 4.19 –, Rn. 83 juris).

Mając to na uwadze, Stowarzyszenie Planowania Regionalnego za podstawę bierze referencyjną siłownię wiatrową o łącznej wysokości 200 m, która dla Stowarzyszenia Planowania Regionalnego stanowi przeciętny istniejący obecnie na rynku typ siłowni. Uzględnienie przyjętej dla siłowni referencyjnej wysokości daje odległość 400 m od krawędzi budynku lub od granicy obszaru (podwójna wysokość instalacji) jako strefę twardą tabu.

W ten sposób nie zostaje wprowadzone zapewnione zalecane w Technicznej Instrukcji ochrony przed hałasem (TA Lärm) zróżnicowane poziomy ochrony poszczególnych rodzajów terenów przeznaczonych pod zabudowę, otrzymane tą metodą odległości od zabudowań mieszkalnych powodują jednak jako „efekt uboczny” równocześnie „złagodzenie” problemu hałasu. Zwłaszcza w związku z tym, że wynikająca z nakazu uwzględniania okoliczności odległość od zabudowania mieszkalnego nawiązuje do wysokości siłowni wiatrowej i wyższe instalacje na ogół są wydajniejsze i powodują wyższe emisje hałasu. W związku z tym Stowarzyszenie Planowania Regionalnego jest uprawnione do priorytetowego włączenia do swoich planów ocenionej jako twarda odległości siłowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych z punktu widzenia uciążliwości optycznej. Z uwagi na niemal niemożliwe nakłady oraz powstałą niepewność przy przyporządkowaniu całego obszaru planistycznego do poszczególnych typów obszarów określonych w Technicznej Instrukcji ochrony przed hałasem (TA Lärm) planista rezygnuje natomiast z identyfikowania bezwzględnie wymaganej na podstawie przepisów dotyczących ochrony przed emisjami odległości od zabudowań mieszkalnych i oceny jako strefy twardej tabu (podobnie również OVG Lüneburg, wyrok z dnia 5 marca 2019 – 12 KN 202/17 –, Rn. 115, juris).

Dla porządku Stowarzyszenie Planowania Regionalnego wskazuje w tym miejscu na to, że ustalenie siłowni referencyjnej nie spowoduje ograniczenia ani wykluczenia budowy innych instalacji. Zasadniczo możliwa jest budowa mniejszych i większych siłowni wiatrowych.

- *Domy wolnostojące/osiedla pozamiejskie z odległością do 400 m,*

Uwagi do nakazu uwzględniania prawa sąsiedzkiego i do § 5 ust. 1 federalnej ustawy o ochronie przed emisjami w połączeniu z rozporządzeniem o granicznych poziomach hałasu (TA-Lärm) dotyczą również istniejących domów wolnostojących/osiedli pozamiejskich i niezbędnej dodatkowej minimalnej odległości 400 m. Budowa siłowni wiatrowych na terenach im przyporządkowanych i w odległości 400 m jest wykluczona ze względów prawnych wynikających z § 5 ust. 1 federalnej ustawy o ochronie przed emisjami (BlmSchG) oraz nakazu uwzględniania prawa sąsiedzkiego. Ustalenie jako strefa „twarda” tabu jest więc uzasadnione dla terenów domów wolnostojących/osiedli pozamiejskich oraz wykraczającej poza nie odległości 400 m.

- *Parki narodowe, rezerваты przyrody*

W regionie planistycznym Pomorze Przednie jako parki narodowe ustala się następujące obszary: Park Narodowy „Jasmund” i „Krajobraz Zalewowy Pomorza Przedniego”; ponadto na wspomnianym obszarze istnieje kilka rezerwatów przyrody.

Rezerваты przyrody są objęte szeroką ochroną zgodnie z § 23 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG). Należy więc zaliczyć je do stref „twardych” tabu (tak m.in. OVG Berlin-Brandenburgia, wyrok z dnia 24.02.2011 – 2 A 2/09 – juris, Rn. 62 i wyrok z dnia 23 maja

2019 – OVG 2 A 4.19 –, Rn. 92, juris; ; OVG Nadrenia Północna-Westfalia, wyrok z dnia 01.07.2013 – 2 D 46/12.NE – juris, Rn. 52). To samo dotyczy parków narodowych oraz narodowych pomników przyrody zgodnie z § 24 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG), przez co również Parki Narodowe „Jasmund” i „Krajobraz Zalewowy Pomorza Przedniego” ze względów prawnych są od początku wyłączone spod budowy siłowni wiatrowych i należy je sklasyfikować jako strefy „twarde” tabu (por. OVG Nadrenia Północna-Westfalia, wyrok z dnia 01.07.2013 – 2 D 46/12.NE – juris, Rn. 52). To podejście jest uzasadnione również dla regionu planistycznego Pomorze Przednie: Park Narodowy „Jasmund” służy zachowaniu wyjątkowego w skali Europy klifu kredowego oraz krajobrazu spiętrzonych moreny czołowej. W Parku Narodowym „Krajobraz Zalewowy Pomorza Przedniego” żyją liczne zagrożone wyginięciem gatunki zwierząt i rzadkie gatunki roślin. Ponadto jest to ważne miejsce postoju ptaków, jedyne w swoim rodzaju w południowej części basenu Morza Bałtyckiego.

- *Rezerwaty biosfery strefa chroniona I (strefa centralna) i II (strefa rozwoju i strefa ochrony)*

W regionie planistycznym Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego na mocy „Rozporządzenia o utworzeniu rezerwatów przyrody i rezerwatu krajobrazowego o centralnym znaczeniu o wspólnej nazwie Rezerwat Biosfery Południowo-Wschodniej Rugii” z dnia 12 września 1990 roku wytyczono Rezerwat Biosfery Południowo-Wschodniej Rugii. Rezerwaty biosfery są objęte szeroką ochroną zgodnie z § 25 federalnego ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG). Rezerwat Biosfery Południowo-Wschodniej Rugii należy rozwijać stosownie do uregulowań rozporządzenia o obszarach chronionych przy uwzględnieniu wyłączeń wynikających z wielkoobszarowości i zasiedlenia w odniesieniu do stref centralnych (strefa chroniona I), stref rozwoju i stref ochrony (strefa chroniona II) oraz strefy harmonijnego krajobrazu rolniczego (strefa chroniona III) oraz chronić podobnie jak rezerwaty przyrody czy rezerwaty krajobrazowe. W Rezerwacie Biosfery Południowo-Wschodniej Rugii zgodnie z rozporządzeniem o obszarach chronionych strefy ochrony I (strefa centralna) i II (strefa rozwoju i strefa ochrony) to rezerwaty przyrody o centralnym znaczeniu, z kolei strefa ochrony III (strefa harmonijnego krajobrazu rolniczego) to rezerwat krajobrazowy o centralnym znaczeniu. Strefy centralne służą ochronie przyrody, zachowaniu zasobów genetycznych, gatunków flory i fauny, krajobrazu i ekosystemów; w przypadku badań stanowią teren odniesienia. Strefy rozwoju i strefy ochrony łączą najcenniejsze tereny krajobrazu rolniczego ukształtowanego w wyniku wpływu człowieka, które wymagają dalszych, określonych działań ochronnych, takich jak np. ekstensywne spasanie. Celem w strefach rozwoju i ochrony jest utrzymanie ekstensywnie wykorzystywanych krajobrazów rolniczych, obejmujących szerokie spektrum różnych siedlisk wielu gatunków zwierząt i roślin typowych dla obszarów przyrodniczych. W strefie ochrony II należy zachować i wspierać różnorodność biotopów rodzimej flory i fauny.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia o obszarach chronionych w strefach chronionych I i II zakazane są wszelkie działania mogące doprowadzić do zniszczenia, uszkodzenia lub zmiany obszarów ochrony przyrody lub ich części składowych bądź też do trwałego zakłócenia lub zniszczenia. Zakazane jest w szczególności wznoszenie budowli. Strefy ochrony I i II podlegają w związku z tym wykluczeniu spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe jako strefa „twarda” tabu. Jest ono niedopuszczalne na takim obszarze ze względów prawnych. Odpowiada to także wytycznym zawartym w orzecznictwie, zgodnie z którym rezerwaty biosfery można zaliczyć do stref „twardych” tabu (por. OVG Berlin-Brandenburg, wyrok z dnia 24.02.2011 - 2 A 2/09 – juris, Rn. 62; OVG Nadrenia Północna-Westfalia, wyrok z dnia 01.07.2013 – 2 D 46/12.NE – juris, Rn. 52).

Podstawę danych w odniesieniu do rezerwatu biosfery i wyodrębnienia stref ochrony stanowią aktualne wyniki prac Urzędu ds. Rezerwatów Biosfery.

- *Lotniska*

Lotniska w rozumieniu § 6 ust. 1 LuftVG (należą do nich także lądowiska i lądowiska dla

szybowców) wraz z pierwotnym terenem służą realizacji określonego celu:

Teren lotniska jest wykorzystywany jako pas startowy i pas do lądowania; znajdują się tu także m. in. budynki przeznaczone do odprawy samolotów. Na samych lotniskach nie ma miejsca dla siłowni wiatrowych. Wykorzystywanie siłowni wiatrowych na pasach startowych oraz innych zabudowanych terenach lotniska jest z oczywistych powodów wykluczone. Również w obszarze stref bezpieczeństwa wykorzystywanie siłowni wiatrowych nie może być brane pod uwagę. Znajdują się one bezpośrednio przy pasach startowych i na końcu ich długość nie przekracza 1000 m, a ich boki do początku sektorów lądowania mają szerokość po 350 m (§ 12 ust. 1 zdanie 3 pkt 2 ustawy o ruchu lotniczym (LuftVG). W takiej bliskości od startujących i lądujących samolotów budowa siłowni wiatrowych o znaczeniu przestrzennym jest wykluczona już z powodu ich wysokości i średnicy wirnika (por. także OVG Berlin-Brandenburg, wyrok z dnia 23 maja 2019 – OVG 2 A 4.19 –, Rn. 89, juris). Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego zakwalifikowało lotniska ze strefami bezpieczeństwa jako strefę „twardą” tabu.

- *obiekty wojskowe*

Tereny obiektów wojskowych, w szczególności wojskowe strefy zamknięte, są wykorzystywane ogólnie do celów wojskowych, co wyklucza możliwość jednoczesnego wykorzystania terenów pod budowę siłowni wiatrowych. Wchodzenie do wojskowych stref zamkniętych jest zabronione, przy czym z zakazem tym wiążą się skutki zewnętrzne. Zgodnie z § 2 ust. 1 UZwGBw (Ustawa o przymusie bezpośrednim podczas sprawowania władzy publicznej przez federalnych funkcjonariuszy organów ścigania i wykonywaniu uprawnień specjalnych przez żołnierzy Bundeswehry i sojusznicznych sił zbrojnych oraz pracowników ochrony ludności) strefami wojskowymi w rozumieniu ustawy są m. in. obiekty i instalacje Bundeswehry i sojusznicznych sił zbrojnych w Republice Federalnej. Wojskowymi strefami bezpieczeństwa w rozumieniu tej ustawy są zgodnie z ust. 2 tej regulacji m. in. strefy wojskowe w rozumieniu ustępu 1, których przekraczanie przez właściwe służby jest zabronione, oraz inne obszary tymczasowo objęte zakazem wstępu.

Jako „**kryteria miękkie tabu**“, zgodnie z którymi decyzją Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego nie powinny być budowane siłownie wiatrowe, uwzględnia się:

- w przypadku obszarów o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO), wykraczająca poza kryteria twarde tabu dodatkowa odległość prewencyjna wynosząca 600 m,
- w przypadku domów wolnostojących/osiedli pozamiejskich wykraczająca poza kryteria twarde tabu dodatkowa odległość prewencyjna wynosząca 400 m,
- strefa buforowa 1000 m od parków narodowych,
- obszary uprzywilejowane dla zabezpieczenia surowców,
- obszary uprzywilejowane dla ochrony pasa przybrzeżnego,
- obszary uprzywilejowane dla wody pitnej,
- obszary uprzywilejowane dla działalności gospodarczej i przemysłu,
- Kluczowe obszary turystyczne,
- krajobrazowe obszary wolnej przestrzeni o bardzo wysokich walorach wartych

- ochrony (poziom 4) zgodnie z oceną funkcjonalną,
- potencjał krajobrazowy, poziom 4 - bardzo duży, w tym strefa buforowa 1000 metrów,
 - tereny leśne od 10 ha,
 - wody śródlądowe od 10 ha i ciekі wodne I rzędu,
 - ustawowo chronione biotopy od 5 ha,
 - rezerваты biosfery strefa ochrony III (strefa harmonijnego krajobrazu rolniczego),
 - parki przyrody, naturalne torfowiska i bagna, obszary centralne terenów o federalnym znaczeniu reprezentacyjnym dla ochrony przyrody,
 - europejskie obszary specjalnej ochrony ptaków, w tym sferą buforową 500 metrów,
 - miejsca gniazdowania i tereny lęgowe
bielika zwyczajnego ze strefą buforową 2000 m,
orlika krzykliwego z obszarem ochrony lasu i strefą buforową 3000 m,
bociana czarnego z lasem jako siedliskiem lęgowym i strefą buforową 3000 m,
rybołowa zwyczajnego, sokoła wędrownego, bociana białego ze strefą buforową 1000 m,
 - obszary ochrony lotnisk,
 - obszar ochrony obiektów wojskowych,
 - minimalną wielkość obszaru priorytetowego 35 ha.

W przypadku kryteriów sklasyfikowanych jako „**kryteria miękkie tabu**“ Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego zdaje sobie sprawę z faktu, że na terenach objętych wspomnianymi kryteriami w zasadzie faktycznie i prawnie istniałaby możliwość wykorzystania pod siłownie wiatrowe, i posiada w tej sprawie pewną swobodę działania. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego zdecydowało jednak na podstawie własnej decyzji planistycznej, co opisano dla poniższych obszarów, że obszary pod siłownie wiatrowe ustalone jako „strefy miękkie tabu“ pozostaną obszarami wolnej przestrzeni. Decydujące dla Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego w odniesieniu do poszczególnych obszarów były następujące aspekty:

- *w przypadku obszarów o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO), wykraczająca poza kryteria twarde tabu dodatkowa odległość prewencyjna wynosząca 600 m*

Przy podejmowaniu decyzji planistycznej, w celu uwzględnienia strefy buforowej 600 m na wymienionych powyżej terenach twardych tabu (obszary o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO) z odległością 400 m) Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego kierowało się zasadą przezorności, o której mowa w przepisach o ochronie przed imisjami (por. § 5 ust. 1 nr 2 federalnej ustawy o ochronie przed imisjami (BImSchG)).

Stowarzyszenie wychodzi z założenia, iż wpływ siłowni wiatrowych opisany w przepisach o ochronie przed imisjami (fale akustyczne, hałas, uporczywe oddziaływanie optyczne) może

być istotny nie tylko w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ze względu na zasadę przezorności oraz w oczekiwaniu na większe i wydajniejsze siłownie wiatrowe, wynikająca ze strefy twardej i miękkiej tabu odległość ochronna od odnośnych obszarów zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO) wynosi zatem łącznie 1000 m. Szczególnie wrażliwe wykorzystanie obszarów o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym zdaniem Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego ze względu na powyższe aspekty wymaga odległości ochronnej wynoszącej 600 m. Daje to możliwość uzyskania bądź zwiększenia akceptacji ludności dla budowy siłowni wiatrowych w pobliżu własnych zabudowań mieszkalnych, co ma istotne znaczenie dla planowanej, dalszej rozbudowy energii wiatrowej.

W orzecznictwie przyjmuje się ponadto, że minimalne odległości od obszarów zabudowanych uzasadnione przepisami o ochronie przed imisjami są z reguły zaliczane do kategorii stref „miękkich” tabu, jeśli, jak w tym przypadku, służą one przynajmniej realizacji zasady przezorności, o której mowa w § 5 ust. 1 zdanie 1 nr 2 federalnej ustawy o ochronie przed imisjami (BImSchG) (por. OVG Nadrenia Północna-Westfalia, wyrok z dnia 01.07.2013 - 2 D 46/12.NE - juris, Rn. 56). Strefami „twardymi” tabu uwarunkowanymi przepisami o ochronie przed imisjami mogłyby być - jak wyjaśniono wcześniej - w wyjątkowych przypadkach tereny, na których eksploatacja siłowni wiatrowych prawdopodobnie naruszałaby zasadę uwzględniania prawa sąsiedzkiego, wynikającą z przepisów o planowaniu budowlanym. Z reguły na pytanie, od którego momentu zastosowanie ma zakaz negatywnego oddziaływania, o którym mowa w § 5 federalnej ustawy o ochronie przed imisjami (BImSchG), można odpowiedzieć jedynie przy uwzględnieniu konkretnych uwarunkowań lokalnych. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego wie, że wymagana odległość w ramach strefy „twardej” tabu w danym przypadku może być mniejsza niż 600 m. Niezależnie od tego Stowarzyszenie Planowania Regionalnego, wychodząc od strefy twardej tabu, działając w ramach posiadanego uprawnienia do typizacji oraz kompetencji planistycznych, ze względów ostrożności przewiduje dodatkową zryczałtowaną odległość ochronną wynoszącą 600 m jako strefę „miękką” tabu. W ten sposób Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego uwzględnia ogólnie prywatne względnie subiektywne interesy sąsiednich zabudowań mieszkalnych w zakresie ochrony przed niedopuszczalnym, negatywnym oddziaływaniem wynikającym z wykorzystania pod siłownie wiatrowe. Ponadto Stowarzyszenie Planowania Regionalnego wychodzi z założenia, że wspomniana odległość w związku z obecnym rozwojem technologicznym pozwalającym na budowę większych i wydajniejszych siłowni wiatrowych przy wysokości do 250 m względnie wysokości piasty do 200 m jest wystarczająca.

- *w przypadku domów wolnostojących/osiedli pozamiejskich wykraczająca poza kryteria twarde tabu dodatkowa odległość prewencyjna wynosząca 400 m*

Opisane powyżej zasady dotyczą zasadniczo również domów wolnostojących/osiedli pozamiejskich. W tym przypadku na ochronę zasługują również istniejące już domy wolnostojące/osiedla pozamiejskie. Są one objęte nakazem uwzględniania prawa sąsiedzkiego. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego wskazuje w tym miejscu na konieczne z jego punktu widzenia rozróżnianie między obszarami o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym zgodnie z rozporządzeniem o wykorzystaniu budowlanym (BauNVO) i z drugiej strony o przeznaczeniu mieszkalnym na obszarach pozamiejskich. Z uwagi na różne prawa do ochrony tych form wykorzystania oraz różny charakter obszarów rozróżnienie to jest wskazane. Ogólne wykorzystanie na cele mieszkalne na terenach przeznaczonych pod zabudowę jest zasadniczo dopuszczalne i ma charakter rozwojowy, siłownie wiatrowe są natomiast niedopuszczalne i tym samym obce dla tych obszarów. Na terenach pozamiejskich sytuacja jest zasadniczo odwrotna: Ze względu na ich uprzywilejowanie na obszarach pozamiejskich zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego siłownie wiatrowe są zasadniczo dopuszczalne i tym samym właściwe dla obszaru pozamiejskiego, natomiast ogólne wykorzystanie na cele mieszkalne nie. Ogólnie

obszary pozamiejskie są przeznaczone do wykorzystania, które z uwagi na ich specyfikę są niedopuszczalne na innych obszarach. W związku z różnym przeznaczeniem obszarów nie można kwestionować tego, jeśli w przypadku wykorzystania na cele mieszkalne na obszarach przeznaczonych pod zabudowę zostanie przyznana większa bezpieczna odległość niż na obszarach pozamiejskich przeznaczonych na cele mieszkalne (na przykład OVG Niedersachsen, wyrok z dnia 30 lipca 2015 -12 KN 220/12 –juris Rn. 22). Dlatego też organ planistyczny, biorąc pod uwagę wspomniane uprzywilejowanie, uważa za stosowne ustalenie na zasadzie przeczności odległości ochronnej od terenów mieszkalnych w drodze derogacji na poziomie 800 m. W ten sposób jest ona o 200 m mniejsza od wymaganej odległości ochronnej od osiedli miejskich.

- *Strefa buforowa 1000 m od parków narodowych*

Parki narodowe zgodnie z § 24 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) to prawnie wyznaczone, podlegające jednolitej ochronie obszary mające na celu zapewnienie na przeważającej części ich obszaru możliwie niezakłóconego przebiegu procesów naturalnych zgodnie z ich naturalną dynamiką. W regionie planistycznym Pomorze Przednie w drodze rozporządzenia utworzono Parki Narodowe „Jasmund“ i „Krajobraz Zalewowy Pomorza Przedniego”. Park Narodowy „Jasmund” służy zachowaniu wyjątkowego w skali Europy klifu kredowego oraz krajobrazu spiętrzonyj moreny czołowej. W Parku Narodowym „Krajobraz Zalewowy Pomorza Przedniego” żyją liczne zagrożone wyginięciem gatunki zwierząt i rzadkie gatunki roślin. Ponadto jest to ważne miejsce postoju ptaków, jedyne w swoim rodzaju w południowej części basenu Morza Bałtyckiego. Biorąc pod uwagę szczególne znaczenie parków narodowych, nie tylko dla regionu planistycznego, Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego wychodzi z założenia, iż ze względów przeczności oraz dla zapewnienia oraz stworzenia możliwie niezakłóconego przez ingerencję człowieka przebiegu procesów naturalnych w obu parkach narodowych, odległość ochronna od granicy parków narodowych powinna wynosić 1000 m. Wspomniana odległość jest uważana za konieczną z punktu widzenia planistycznej swobody oceny dotyczącej wyważenia interesów uprzywilejowanego wykorzystania energii wiatrowej na obszarach pozamiejskich, a jednocześnie jest wystarczająca, by zapobiec negatywnemu wpływowi nowoczesnych siłowni wiatrowych o wysokości do 250 m (m.in. fale akustyczne, ruch obrotowy łopat wirnika) na realizację celów ochrony parków narodowych zdefiniowanych w stosownych rozporządzeniach o parkach narodowych.

- *Obszary uprzywilejowane dla zabezpieczenia surowców*

Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego w ramach wyważenia interesów zdecydowało się sklasyfikować obszary uprzywilejowane dla zabezpieczenia surowców jako strefy „miękkie” tabu oraz wyłączyć je spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe. Przy planowaniu i wyważeniu interesów Stowarzyszenie kierowało się koniecznością zapewnienia pokrycia długoterminowego zapotrzebowania na zaopatrzenie gospodarki w surowce przypowierzchniowe, takie jak piasek, żwir, glina, wapień czy kreda, które są w tym przypadku niezbędne. W regionie istnieją złoża częściowo wysokogatunkowego żwiru, piasku, gliny, wapienia i kredy oraz torfu. Zapewnienie wspomnianych surowców mineralnych dla celów gospodarczych wymaga wyłączenia obszarów występowania cennych złóż i pokładów z możliwości innego wykorzystania przestrzennego. Przy wyważaniu interesów należy uwzględnić również fakt istnienia obszernego katalogu kryteriów ustalania obszarów uprzywilejowanych dla zapewnienia surowców naturalnych (por. RRRP Pomorza Przedniego 2010, s. 79). Obszar uprzywilejowany dla zapewnienia surowców naturalnych cechuje istnienie zatwierdzonego zgodnie z przepisami prawa górniczego ramowego planu eksploatacji oraz minimalnego limitu nadających się do wydobycia złóż na poziomie 3 mln ton. Należy więc przyjąć, że poszczególne obszary uprzywilejowane dla zapewnienia surowców naturalnych mają istotne znaczenie dla zaopatrzenia regionu oraz landu w surowce naturalne, co jest bardzo ważne dla rozwoju gospodarczego.

Dlatego też Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego wyłącza obszary uprzywilejowane dla zapewnienia surowców jako strefy „miękkie” tabu z wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

- *Obszary uprzywilejowane dla ochrony pasa przybrzeżnego*

Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego w ramach swojego planowania i wyważonej decyzji wychodzi z założenia, iż obszary uprzywilejowane dla ochrony pasa przybrzeżnego należy wyłączyć spod budowy siłowni wiatrowych.

W przypadku obszarów uprzywilejowanych dla ochrony pasa przybrzeżnego wszystkie plany oraz działania należy podporządkować wymogom ochrony wybrzeża. Obszary uprzywilejowane dla ochrony wybrzeża obejmują wyłącznie obszary w pasie przybrzeżnym regionu planistycznego ustalone na mocy § 136 ustawy o prawie wodnym kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie (LWaG M-V). Wspomniane obszary służą bezpośrednio ochronie wybrzeża oraz ochronie przed falami sztormowymi. Fale sztormowe są z reguły związane z nagłym oraz poważnym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi oraz mienia znacznej wartości. Działania na obszarach uprzywilejowanych dla ochrony wybrzeża i ochrony przed powodzią mają głównie na celu ochronę przed wspomnianymi zagrożeniami.

Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego zakłada, że interes ochrony przed falami sztormowymi powodującymi masowe, negatywne skutki, uzasadnia wyłączenie obszarów uprzywilejowanych dla ochrony wybrzeża spod zabudowy siłowniami wiatrowymi. Dlatego też obszary te ustala się jako strefy „miękkie” tabu, na których nie powinno się dopuszczać budowy siłowni wiatrowych.

- *Obszary uprzywilejowane dla wody pitnej*

Obszary uprzywilejowane dla wody pitnej jako strefy „miękkie” tabu powinny zgodnie z wyważoną decyzją Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego być wyłączone spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

Ze względu na uwarunkowania naturalne i klimatyczne oraz uszkodzenia antropogeniczne w regionie planistycznym znajduje się wiele obszarów, na których występuje problem zaopatrzenia w wodę pitną. Dotyczy to m.in. regionów Fischland/Darft/Zingst, Hiddensee oraz części wyspy Rugia, jak również wyspy Uznam oraz obszaru Ueckermünde/Torgelow/Eggesin. Woda pitna w regionie planistycznym pozyskiwana jest przede wszystkim z wody gruntowej. Konieczne jest więc zabezpieczenie obecnych zasobów wodnych spełniających normy jakości dla wody pitnej, w celu trwałego zabezpieczenia skromnych, lecz niezbędnych do życia zasobów wody pitnej, zwłaszcza na obszarach z niewielkimi zasobami wody pitnej. Obszary uprzywilejowane dla wody pitnej to obszary z zasobami wodnymi konieczne dla długoterminowego zapewnienia zaopatrzenia w wodę.

Zaopatrzenie mieszkańców obszaru w wodę ma kluczowe i zasadnicze znaczenie. Wspomniane znaczenie uzasadnia, w ramach wyważenia interesów, wyłączenie obszarów uprzywilejowanych dla wody pitnej spod nowego zagospodarowania przestrzennego i wytyczenia jako tereny pod siłownie wiatrowe. Na obszarach uprzywilejowanych dla wody pitnej nie należy więc budować siłowni wiatrowych.

- *Obszary uprzywilejowane dla działalności gospodarczej i przemysłu*

Celem Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego jest wyłączenie obszarów uprzywilejowanych dla działalności gospodarczej i przemysłu spod zabudowy siłowniami wiatrowymi. Ustalone w RPRP Pomorza Przedniego duże lokalizacje handlowe i przemysłowe o znaczeniu krajowym powinny być zastrzeżone dla wielkopowierzchniowych przedsiębiorstw handlowych i zakładów przemysłowych. Zlokalizowanie wielkopowierzchniowej działalności gospodarczej ma znaczenie nie tylko dla już i tak niełatwej sytuacji na rynku pracy, lecz oznacza też wzrost potencjału gospodarczego. Zlokalizowanie wielkopowierzchniowych zakładów powinno ponadto przyczynić się do powstania inkubatorów wzrostu, z których wpływu skorzystają także okoliczne, mniej

rozwinięte gospodarczo obszary. Biorąc pod uwagę wspomniany interes uzasadnione jest wyłączenie w ramach decyzji planistycznej Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego obszarów uprzywilejowanych spod zabudowy siłowniami wiatrowymi oraz zastrzeżenie ich dla lokalizacji działalności gospodarczej i przemysłowej.

- *Kluczowe obszary turystyczne*

W ramach wyważenia interesów kluczowe obszary turystyczne należy sklasyfikować jako strefy „miękkie” tabu i wyłączyć spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

Turystyka to dla wielu obszarów regionu ważny czynnik gospodarczy. Kluczowe obszary turystyczne pełnią w tym przypadku istotną funkcję scalającą. Kryteria kluczowych obszarów turystycznych to przede wszystkim liczba powyżej 50 000 udzielonych noclegów na tysiąc mieszkańców oraz ogólna liczba 600 łóżek na gminę. Duże znaczenie na obszarze planistycznym odgrywa turystyka, co znajduje odzwierciedlenie w intensywnym, turystycznym wykorzystaniu półwyspu Fischland-Darft-Zingst, wyspy Hiddensee, gmin północno-wschodniego wybrzeża wyspy Rugia od półwyspu Wittów po półwysp Mönchgut oraz gmin wybrzeża wyspy Uznam od Karlshagen do Heringsdorf. Są one jednocześnie kluczowymi obszarami turystycznymi.

Aby zapewnić odpowiednie, spełniające obecne wymogi wykorzystanie turystyczne kluczowych obszarów turystycznych, pamiętając jednocześnie o istotnym znaczeniu wspomnianej gałęzi gospodarki, konieczne jest wyłączenie wspomnianych obszarów z form wykorzystania oraz działań przestrzennych konkurencyjnych dla turystyki. Niewykluczone, że siłownie wiatrowe wybudowane na kluczowym obszarze turystycznym będą miały negatywny wpływ na jego atrakcyjność turystyczną. W tym przypadku należy uwzględnić również perspektywę turystów-użytkowników obszaru. Aby z góry wykluczyć negatywny wpływ na wykorzystanie turystyczne oraz utrzymać wspomniany czynnik gospodarczy na wysokim poziomie, Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego zdecydowało o wyłączeniu kluczowych obszarów turystycznych spod budowy siłowni wiatrowych.

- *Krajobrazowe obszary wolnej przestrzeni o bardzo wysokich walorach wartych ochrony (poziom 4) zgodnie z oceną funkcjonalną*

W ramach decyzji wyważenia interesów Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego zdecydowało o sklasyfikowaniu krajobrazowych obszarów wolnej przestrzeni poziom 4 jako strefy „miękkie” tabu oraz wyłączyć je spod budowy siłowni wiatrowych. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego wychodzi w tym przypadku z założenia, że nakazaną ochronę wolnej przestrzeni można zapewnić skuteczniej poprzez ocenę jakościową niż ilościową. Zdaniem Stowarzyszenia Planowania Regionalnego o statusie ochronnym decyduje nie tylko wielkość, ale również jakość obszaru. Znajduje to odzwierciedlenie w znajdującym zastosowanie kryterium „Obszary wolnej przestrzeni o wysokich walorach wartych ochrony (ocena funkcjonalna - poziom 4 bardzo wysoki)”, zdefiniowanym w Opiniującym Krajobrazowym Planie Ramowym dla Pomorza Przedniego (GLRP VP).

Zadanie ochrony obszarów wolnej przestrzeni polega na zachowaniu koniecznych, niezabudowanych i nieobjętych fragmentacją obszarów wolnej przestrzeni o wymaganej wielkości, strukturze i funkcji. Jako kryterium wykluczające podaje się krajobrazowe obszary wolnej przestrzeni o bardzo wysokich walorach wartych ochrony poziom 4 (zgodnie z oceną funkcjonalną). Siłownie wiatrowe ze strefą oddziaływania zmniejszają obszary centralne krajobrazowych obszarów wolnej przestrzeni. Mają one negatywny wpływ na funkcję obszaru wolnej przestrzeni, ponieważ pogarszają na przykład warunki życia wrażliwych na zakłócenia gatunków zwierząt o dużych wymaganiach przestrzennych. Każda siłownia wiatrowa wymaga uzbrojenia w utwardzoną drogę. Prowadzi to do dodatkowej fragmentacji oraz zwiększenia zakłóceń. Dlatego też należy chronić obszary wolnej przestrzeni o najwyższych walorach wartych ochrony przed negatywnym oddziaływaniem. Należy zatem sklasyfikować je jako strefy „miękkie” tabu.

- *Potencjał krajobrazowy, poziom 4, w tym strefa buforowa 1000 metrów*

Obszary o potencjale krajobrazowym na poziomie 4 (bardzo wysoka ocena) wraz ze strefą buforową 1000 m jako strefy „miękkie” tabu należy wyłączyć spod zabudowy siłowniami wiatrowymi.

Chodzi o obszary, którym w oparciu o naukowo uzasadnioną metodę przypisano wyjątkowe walory krajobrazowe. Wspomniane obszary ze względu na szczególną różnorodność, piękno i specyfikę krajobrazu są szczególnie wrażliwe na oddziaływanie dużych, technicznych kompleksów budowlanych. Ponieważ w przypadku siłowni wiatrowych obserwuje się wyraźną, utrzymującą się tendencję budowy siłowni o większej wysokości oraz ponieważ coraz bardziej zwiększa się ich widoczność i w tym samym wpływ na krajobraz, w ramach przezorności ustalono strefę buforową 1000 m wokół najbardziej cennych obszarów krajobrazowych jako kryterium „miękkie” tabu. W ten sposób Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego spełnia wytyczne określone w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym (ROG), w której zgodnie z § 2 ust. 2 nr 5 ROG zachowanie krajobrazów rolniczych zaliczane jest do zasad zagospodarowania przestrzennego.

- *Tereny leśne od 10 ha*

Pytanie, czy połączone tereny leśne należy uznać za strefę „twardą” tabu, pozostaje w orzecznictwie wyższych sądów administracyjnych nadal kwestią sporną. Za sklasyfikowaniem połączonych terenów leśnych jako strefy „twarde” tabu opowiedział się VGH Hesji (wyrok z dnia 17.03.2011 - 4 C 883/10.N - juris, Rn. 41); również OVG Nadrenii Północnej-Westfalii podziela ten pogląd (wyrok z dnia 01.07.2013 - 2 D 46/12.NE - juris, Rn. 52). Z kolei OVG Berlin-Brandenburgia oraz OVG Dolnej Saksonii są zdania, że połączone tereny leśne nie mogą być przyporządkowane do stref „twardych” tabu (OVG Berlin-Brandenburgia, wyrok z dnia 24.02.2011 - 2 A 2/09 - juris, Rn. 69; OVG Lüneburg, wyrok z dnia 23.01.2014- 12 KN 285/12 - juris, Rn. 19).

Biorąc pod uwagę wspomniane niejasności w orzecznictwie oraz chcąc uniknąć ewentualnych błędów przy wyważaniu interesów, Stowarzyszenie Planowania przyjęło, iż połączone tereny leśne nie są z przyczyn faktycznych i prawnych z góry wyłączone spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe. Dlatego też należy je zaliczyć do stref „miękkich” tabu.

W związku z powyższym Stowarzyszenie Planowania Regionalnego, opierając się na decyzji wyważenia interesów wyłącza połączone tereny leśne o powierzchni powyżej 10 ha spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe. Podstawą rozważenia jest fakt, iż lasy należą do najcenniejszych dóbr naturalnych, wymagających trwałej ochrony, rozwijania, pielęgnowania i zagospodarowania. Las pełni istotne funkcje użytkowe, ochronne i rekreacyjne, dlatego wymaga zachowania oraz zwiększania jego powierzchni. Ma on istotne znaczenie dla ekosystemu wielu gatunków flory i fauny. Meklemburgia-Pomorze Przednie w porównaniu z innymi landami jest uboga w lasy. Zajmują one jedynie 23 % powierzchni kraju związkowego. Konieczna rozbudowa sieci w Meklemburgii-Pomorzu powoduje utratę licznych terenów leśnych bądź ich fragmentację. To zwiększa potrzebę ochrony obszarów leśnych przed dalszymi obciążeniami, takimi jak budowa i eksploatacja siłowni wiatrowych. Z wymienionych powyżej powodów wyklucza się możliwość wykorzystywania lasów powyżej określonej powierzchni jako strefy „miękkie” tabu pod budowę siłowni wiatrowych. Kryterium powierzchni gwarantuje jednocześnie, że nie każdy mniejszy teren leśny lub jego część będzie wyłączony spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe. Wyłączenie będzie dotyczyło jedynie dużych, ważnych z ekologicznego punktu widzenia terenów.

- *Wody śródlądowe od 10 ha i ciek wodne I rzędu*

Wody śródlądowe powyżej 10 ha i ciek wodne I rzędu ustalono jako strefy „miękkie” tabu i wyłączono z wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

Zgodnie z § 61 ust. 1 zdanie 1 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) na obszarach pozamiejskich m. in. nad wodami stojącymi o powierzchni przekraczającej 1

hektar w odległości do 50 m od linii brzegowej nie wolno budować ani zmieniać obiektów budowlanych. Przepis ten zabrania także wznoszenia obiektów budowlanych w tych wodach (por. Gellermann, w: Landmann/Rohmer, Umweltrecht, Stand September 2018, § 61 BNatSchG Rn. 1). Wynika to z tytułu „Wyłączenie wód i stref przybrzeżnych”. Możliwy jest wyjątek od zakazu budowy zgodnie z ust. 3 przepisów, a ponadto zgodnie z § 67 BNatSchG możliwe są zwolnienia, dlatego nie należy mówić o ogólnym zakazie budowy.

Stowarzyszenie Planowania Regionalnego rezygnuje z możliwości badania w indywidualnych przypadkach dla każdej pojedynczej wody stojącej, czy oraz w jakim stopniu spełnione zostały lub nie warunki dla wyłączenia lub zwolnienia w przypadku budowy elektrowni wiatrowych. Zamiast tego Stowarzyszenie Planowania Regionalnego wyłącza w każdym razie ogólnie wody śródlądowe od 10 ha i ciekł wodne I rzędu z budowy siłowni wiatrowych. Budowa siłowni wiatrowych w wodach już na etapie budowy spowodowałaby istotne, negatywne skutki dla środowiska (np. przenikanie substancji do wód, zmiana nurtu), wykraczające poza skutki typowe dla siłowni wiatrowych zlokalizowanych na lądzie. Może to stanowić istotne zagrożenie dla gospodarki wodnej oraz jakości danego ekosystemu. Zgodnie z § 1 ust. 6 BNatSchG wody stojące należy ponadto chronić jako istotne wolne przestrzenie. § 21 ust. 5 BNatSchG stanowi dalej, że wody powierzchniowe należy zachować włącznie z ich brzegami, obszarami nadbrzeżnymi i pastwiskami jako miejsce zamieszkania i jako biotopy dla gatunków zwierząt i roślin występujących w przyrodzie. Ponieważ zwłaszcza większe tereny wodne mają szczególne znaczenie jako obszary żerowania m. in. różnych gatunków nietoperzy, jak również obszary żerowania, obszary migracyjne i lęgowe różnych gatunków ptaków. Należy więc obawiać się konfliktu związanego z ochroną przyrody, z którym Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego uporało się dzięki ostrożnemu planowaniu i wyłączeniu terenów wodnych z wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

- *Ustawowo chronione biotopy od 5 ha*

Biotopy ze względu na swoje znaczenie przyrodnicze dla gospodarki ekologicznej danego obszaru podlegają zgodnie z § 30 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) szerokiej ochronie. Niniejsza koncepcja została uzupełniona i skonkretyzowana w § 20 ustawy wykonawczej do federalnej ustawy o ochronie przyrody kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie (NatSchAG M-V). § 20 ust. 1 i 2 NatSchAG M-V mówi, że działania mogące doprowadzić do zniszczenia, uszkodzenia, zmiany charakterystycznego stanu lub innych istotnych i trwałych naruszeń biotopów wymienionych i bliżej opisanych w załączniku 2 do wspomnianej ustawy są niedopuszczalne.

W związku ze wspomnianymi regulacjami ustawowymi w przeszłości przyjęto częściowo, że ustawowo chronione biotopy należy zaliczyć do terenów „twardych” tabu (por. OVG Nadrenia Północna-Westfalia, wyrok z dnia 01.07.2013 - 2 D 46/12.NE - juris, Rn. 52; OVG Berlin-Brandenburgia, wyrok z dnia 24.02.2011 - 2 A 2/09 - juris, Rn. 62). Jednak zarówno § 30 ust. 3 BNatSchG, jak i § 20 ust. 3 NatSchAG M-V stanowią, że w pojedynczych przypadkach na wniosek dopuszcza się wyłączenia spod ochrony biotopów, jeśli można skompensować naruszenia biotopów lub geotypów lub jeśli działanie jest konieczne z przyczyn nadrzędnego dobra ogólnego. W związku z tym należy założyć, że nie istnieje ogólny zakaz budowy siłowni wiatrowych w ramach biotopów. Jednakże Stowarzyszenie Planowania Regionalnego, korzystając ze swojego uznania planistycznego wyłącza w interesie ochrony biotopów budowę siłowni wiatrowych w ramach biotopów o powierzchni powyżej 5 ha.

W przypadku biotopów chronionych o powierzchni poniżej 5 ha, które nie podlegają ochronie jako strefy miękkie tabu, należy pamiętać, że powinny one zasadniczo podlegać ochronie przed bezpośrednim oddziaływaniem stosownie do przepisów ustawowych w ramach wyboru konkretnego miejsca lokalizacji poszczególnych siłowni wiatrowych na obszarze priorytetowym. Zadaniem konkretnej procedury dopuszczenia siłowni jest więc zbadanie, czy w danym przypadku występuje niedopuszczalne, negatywne oddziaływanie na biotopy chronione poniżej 5 ha, które na poziomie zagospodarowania przestrzennego nie są objęte

kryterium strefy miękkiej tabu, lub czy z przyczyn nadrzędnego interesu publicznego można dopuścić wyłączenia. Zgodność z obszarami chronionymi należy zapewnić w drodze procedury udzielania pozwolenia zgodnie z prawem o imisjach w zakresie odpowiedniego wyboru miejsca lokalizacji, działań kompensacyjnych itd.

- *Rezerwaty biosfery strefa ochrony III (strefa harmonijnego krajobrazu rolniczego)*

W regionie planistycznym Pomorze Przednie na mocy „Rozporządzenia o utworzeniu rezerwatów przyrody i rezerwatu krajobrazowego o centralnym znaczeniu o wspólnej nazwie Rezerwat Biosfery Południowo-Wschodniej Rugii” z dnia 12 września 1990 roku wytyczono Rezerwat Biosfery Południowo-Wschodniej Rugii. Rezerwaty biosfery są objęte szeroką ochroną zgodnie z § 25 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) i należy je rozwijać i chronić przy uwzględnieniu wyłączeń wynikających z wielkoobszarowości i zasiedlenia. W Rezerwacie Biosfery Południowo-Wschodniej Rugii zgodnie z rozporządzeniem o obszarach chronionych strefy ochrony I (strefa centralna) i II (strefa rozwoju i strefa ochrony) to rezerwaty przyrody o centralnym znaczeniu, z kolei strefa ochrony III (strefa harmonijnego krajobrazu rolniczego) to rezerwat krajobrazowy o centralnym znaczeniu. Strefy ochrony I i II to rezerwaty przyrody o centralnym znaczeniu, które jako strefy twarde tabu od początku są wyłączone spod wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

Zgodnie z rozporządzeniem o obszarach chronionych w strefie ochrony III nie obowiązuje wprawdzie zakaz wznoszenia budowli, jednak Stowarzyszenie Planowania Regionalnego na podstawie decyzji planistycznej zdecydowało, że również strefa ochrony III (strefa harmonijnego krajobrazu rolniczego) ogólnie powinna być wolna od wykorzystania pod siłownie wiatrowe. W strefie ochrony III należy zachować, m.in. poprzez zrównoważone wykorzystanie dla celów rolniczych, leśnych, rybołówstwa oraz turystyki, równowagę ekologiczną oraz walory rekreacyjne krajobrazu. Należy odtworzyć funkcje i wydajność obciążonych i uszkodzonych ekosystemów i części krajobrazu. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego wychodzi w związku z tym z założenia, że budowa siłowni wiatrowych w rezerwacie biosfery jest sprzeczna z celami ochronnymi strefy ochrony III, tj. interesem ochrony i rozwoju wspomnianego, jedyne w swoim rodzaju krajobrazu rolniczego w Europie Środkowej.

Podstawę danych w odniesieniu do rezerwatu biosfery i wyodrębnienia stref ochrony stanowią aktualne wyniki prac Urzędu ds. Rezerwatów Biosfery.

- *Parki przyrody, naturalne torfowiska i bagna, obszary centralne terenów o federalnym znaczeniu reprezentacyjnym dla ochrony przyrody*

Parki przyrody zgodnie z § 27 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) służą zachowaniu, rozwijaniu bądź przywróceniu nacechowanego różnego rodzaju wykorzystaniem krajobrazu, gatunków oraz różnorodności biotopów. W tym celu należy dążyć do trwałego, przyjaznego dla środowiska wykorzystania gruntów. Stowarzyszenie Planowania uwzględnia wspomnianą regulację poprzez sklasyfikowanie parków przyrody jako strefy „miękkie” tabu oraz wyłączenie ich spod budowy siłowni wiatrowych w ramach decyzji wyważenia interesów. Parki przyrody służą ponadto zrównoważonemu użytkowaniu terenu, rozwijaniu atrakcyjnych, zaadaptowanych do krajobrazu wsi, zachowaniu, pielęgnowaniu i rozwijaniu różnorodnego świata flory i fauny oraz uzbrojeniu wspomnianych obszarów dla celów rekreacji i turystyki krajobrazowej. Wspomniane cele uzasadniają przyznanie im w drodze wyważenia interesów pierwszeństwa przed budową siłowni wiatrowych.

Naturalne torfowiska mają istotne znaczenie krajobrazowo-ekologiczne oraz służą zachowaniu zagrożonych gatunków. Stanowią one ważne z punktu widzenia ochrony przyrody siedlisko gatunków zagrożonych, są ważnymi ekosystemami oraz centralnymi obszarami występowania systemu połączonych biotopów. Nienaruszone torfowiska służą jednocześnie jako magazyn CO₂ i tym samym przyczyniają się do aktywnej ochrony klimatu. Argumenty te uzasadniają wyłączenie naturalnych torfowisk w ramach wyważenia interesów

z wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

To samo dotyczy obszarów centralnych o federalnym znaczeniu reprezentacyjnym dla ochrony przyrody (Dolina Piany/Torfowiska i Bagna Zalewu Piany, Krajobraz Zalewowy Wschodniej Rugii i Krajobraz Leśny Północnego Pomorza Przedniego): Należy przekształcić je w wieloprzestrzenne obszary chronione, na których nadrzędne znaczenie mają cele ochrony przyrody. Ponieważ wykorzystanie wspomnianych obszarów pod siłownie wiatrowe i realizacja powyższych celów są nie do pogodzenia, obszary te należy wyłączyć spod budowy siłowni wiatrowych. Umożliwi to zachowanie dotychczasowych standardów oraz dalsze włączanie terenów do systemu połączonych biotopów.

- *Europejskie obszary specjalnej ochrony ptaków ze sferą buforową 500 metrów*

Europejskie obszary specjalnej ochrony ptaków zgodnie z art. 4 dyrektywy 2009/147/WE zaliczane są do sieci obszarów chronionych Natura 2000 ((§§ 31 i dalsze federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG)). Zaszeregowanie określonych obszarów jako strefy „twarde” lub „miękkie” tabu pozostaje w orzecznictwie kwestią sporną (por. OVG Berlin-Brandenburgia, wyrok z dnia 24.02.2011 - 2 A 2/09 - juris, Rn. 63; z kolei np. OVG Nadrenia-Palatynat, wyrok z dnia 16.05.2013 – 1 C 11003/12-juris, Rn. 43 i nast.).

Chcąc uniknąć błędów przy wyważaniu interesów Stowarzyszenie Planowania Regionalnego przyjmuje, że posiada swobodę wyważania interesów w odniesieniu do europejskich obszarów specjalnej ochrony ptaków i korzysta z niej, wyłączając europejskie obszary specjalnej ochrony ptaków z wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

Rząd kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie przedstawił Komisji Europejskiej spis obszarów najbardziej nadających się dla zachowania dziko żyjących gatunków ptaków jako europejskie obszary ochrony ptaków oraz objął je ochroną w 2011 roku na mocy krajowego rozporządzenia o obszarach ochrony ptaków. Europejskie obszary ochrony ptaków pozwalają na objęcie szczególną ochroną najważniejszych obszarów lęgowych, migracyjnych i postojów ptaków objętych unijną dyrektywą ptasią. Na wspomnianych obszarach obowiązuje zakaz wprowadzania jakichkolwiek zmian i zakłóceń, które mogłyby w istotny sposób negatywnie wpłynąć na ich części składowe (§ 34 ust. 1 BNatSchG).

Siłownie wiatrowe stanowią zagrożenie zwłaszcza dla ptaków. Wynika to z dużego ryzyka kolizji, które dotyczy szczególnie wielu zagrożonych gatunków ptaków. Mogą one ze względu na wysokość lotu dostać się pomiędzy łopaty wirników lub się z nimi zderzyć. Siłownie wiatrowe mogą mieć ponadto istotny wpływ na dany ekosystem, a tym samym na źródło pożywienia ptaków. Dlatego Stowarzyszenie Planowania Regionalnego zdecydowało w ramach kompetencji wyważenia interesów wyłączyć europejskie strefy ochrony ptaków ze względu na ich istotne znaczenie ornitologiczne i przyrodnicze spod budowy siłowni wiatrowych. W kontekście powyższego, przewidziana strefa buforowa 500 m służy rozwiązaniu konfliktu związanego z ochroną przyrody, a w szczególności jako bezpieczna strefa buforowa.

- *Miejsca gniazdowania i tereny lęgowe dużego ptactwa*

W przypadku niektórych zagrożonych i szczególnie wrażliwych na zakłócenia dużych gatunków ptaków, na temat których obecnie dostępne są ogólnokrajowe dane dotyczące miejsc lęgowych, Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego przewiduje w ramach wyważenia interesów następujące strefy ochronne wokół miejsc gniazdowania i miejsc lęgowych: 3000 m wokół leśnych terenów ochronnych dla orlika krzykliwego oraz lasów jako siedliska lęgowego bociana czarnego, 2000 m wokół miejsc gniazdowania orlika zwyczajnego, 1000 m wokół miejsc gniazdowania rybołowa zwyczajnego, sokoła wędrownego i bociana białego. Przy ustaleniu Stowarzyszenie Planowania Regionalnego kierowało się w pierwszej kolejności „Jednolitymi dla całego kraju związkowego kryteriami wytyczania obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe” stosownie do dyrektywy o sporządzaniu, zmianie lub uzupełnianiu Regionalnych Programów Rozwoju Przestrzennego w kraju związkowym Meklemburgia-Pomorze Przednie (RL-RREP).

Ponadto Stowarzyszenie Planowania Regionalnego w przypadku miejsc gniazdowania/miejsc lęgowych chronionych dużych ptaków sięgnęło do zaktualizowanych danych, udostępnionych przez Krajowy Urząd ds. Środowiska, Przyrody i Geologii (LUNG) oraz przeanalizowało uwagi i opinie, wniesione jako sprzeciw w toku procedury konsultacji w ramach procedury planowania.

Oдноśne zestawy danych zostały przesłane przez LUNG do Stowarzyszenia Planowania Regionalnego w ramach bieżącej procedury planowania na rok 2017 („gv_wea17“) w dniu 26 lipca 2017 r., za rok 2018 („gv_wea18“) w dniu 16 lipca 2018 r. i za rok 2019 („gv_WEA19“) w dniu 19 września 2019 r. W tym kontekście LUNG zauważył, że miejsca gniazdowania wymienionych gatunków są nadzorowane przez grupę roboczą ds. ochrony dużych ptaków (AG Großvogelschutz). Stan zajęcia gniazd jest co roku rejestrowany przez opiekunów gniazd pracujących na zasadzie wolontariatu. Dopiero po otrzymaniu wszystkich wyników z danego okresu lęgowego możliwe będzie zidentyfikowanie w kolejnym roku aktualnej bazy danych geograficznych dotyczących wyżej wspomnianych obszarów wykluczenia. W porównaniu z bazą danych z roku ubiegłego obszary wykluczenia zostają zniesione – jeśli na przykład miejsce gniazdowania pozostawało niezajęte przez zdefiniowaną liczbę lat lub strefa ochrony miejsc gniazdowania została zniesiona decyzją LUNG –, jednak w wyniku nowych osiedleń lub pojawienia się nowych miejsc lęgowych dodane zostają nowe obszary wykluczenia. Według oceny statystycznej zgodnie z informacją LUNG w stosunku do roku 2017 w 2018 roku zniesionych zostaje 14 121 ha obszarów wykluczenia na podstawie kryterium dużego ptactwa i dodanych 40 031 ha nowych obszarów. Oznacza to w sumie zwiększenie obszaru wykluczenia na podstawie kryterium miejsca gniazdowania i tereny lęgowe dużego ptactwa o 25 910 ha.

Populacje wspomnianych gatunków ze względu na częściowo małą liczbę osobników są szczególnie zagrożone także na skutek strat liczebnych związanych z siłowniami wiatrowymi. Każdy pojedynczy osobnik danego gatunku ginący na skutek kolizji zmniejsza liczebność populacji, co może poważnie zaszkodzić trwałemu jej występowaniu na obszarze planistycznym. W przypadku niektórych gatunków potwierdzono już dużą liczbę kolizji.

W wyniku wyważenia interesu budowy siłowni wiatrowych zgodnie z uprzywilejowaniem, o którym mowa w § 35 ust. 3 zdanie 3 kodeksu budowlanego, należy rozwiązać konflikt związany z ochroną przyrody w odniesieniu do wspomnianej bezpiecznej odległości mierzonej w metrach. Interes budowy siłowni wiatrowych na danych obszarach ochronnych musi ustąpić miejsca istotnemu znaczeniu dla ochrony przyrody gatunków ptaków chronionych. Wynika to z faktu, że obszary wykluczenia wokół miejsc gniazdowania względnie miejsc lęgowych są sprawdzonym i prawnie uznanym środkiem gwarantującym ochronę wspomnianych gatunków dużych ptaków.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że w podporządkowanej procedurze sporządzania ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego lub procedurze udzielania pozwoleń w danym przypadku oraz zgodnie z „Artenschutzrechtliche Arbeits- und Beurteilungshilfe für die Errichtung und den Betrieb von Windenergieanlagen (AAB-WEA), część Ptaki i część Nietoperze“, o której mowa w procedurze udzielania pozwoleń, należy uwzględnić dalsze gatunki zwierząt, które nie zostały ujęte w ramach obszarów ochrony na poziomie zagospodarowania przestrzennego przy wytyczaniu obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe, poprzez wprowadzenie specjalnych odległości ochronnych wokół miejsc gniazdowania/miejsc lęgowych dużych ptaków oraz że w konsekwencji może to prowadzić do utraty pojedynczych, innych ewentualnych lokalizacji siłowni. Nie kwestionuje się jednak legalności planowania, ponieważ z jednej strony przy wytyczaniu obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe nie musi pozostawać do dyspozycji każdy metr kwadratowy zgodnie ze skalą fikcyjnego zezwolenia na inwestycję jako miejsce budowy takiej siłowni (por. OVG Lüneburg, wyrok z dnia 23.06.2016 - 12 KN 64/14). Z drugiej strony na podstawie dostępnej specjalistycznej wiedzy na temat ochrony przyrody, a w szczególności ochrony gatunków nie należy zakładać, że siłownie wiatrowe na przedstawionych obszarach priorytetowych ze względu na sprzeczne i trudne do pogodzenia interesy ochrony gatunków faktycznie są

trwale wyłączone na tak dużej części powierzchni, tak że istnieje niewielka szansa zezwolenia na inwestycję na większości danego obszaru priorytetowego (w odniesieniu do wspomnianej skali por. OVG Greifswald, wyrok z dnia 19.06.2013 - 4 K 27/10).

- *Obszary ochrony lotnisk*

Na obszarach ochrony lotnisk zgodnie z §§ 12 i 17 ustawy o ruchu lotniczym (LuftVG) obowiązują ograniczenia dotyczące wysokości zabudowy. Z wymogu uzyskania zgody na budowę obiektów budowlanych na obszarach ochrony lotnisk zgodnie z § 12 ust. 2 i 3 oraz § 17 ustawy o ruchu lotniczym (LuftVG) wynika, że budowa siłowni wiatrowych zasadniczo jest możliwa. Stowarzyszenie Planowania ma w tym względzie prawo do swobodnej oceny. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego w ramach wyważenia interesów zdecydowało o wyłączeniu wykraczających poza strefy bezpieczeństwa, o których mowa w § 12 ust. 1 zdanie 3 pkt 2 ustawy o ruchu lotniczym (LuftVG), obszarów ochrony jako stref „miękkich” tabu z wykorzystania pod siłownie wiatrowe. Decydujący okazał się argument, iż Stowarzyszenie Planowania Regionalnego uważa za odpowiednie i konieczne przestrzenne oddzielenie siłowni wiatrowych od ruchu lotniczego. Dotyczy to w szczególności objętych przepisami o ruchu lotniczym obszarów ochrony lotnisk, gdyż obecne siłownie wiatrowe wyraźnie przekraczają wysokość 100 m, co stanowi istotną przeszkodę przy starcie i lądowaniu samolotów z i na odnośnych lotniskach. Odpowiednie przestrzenne oddzielenie można więc osiągnąć dzięki wyłączeniu obszarów ochrony lotnisk i instalacji zabezpieczających lotniska spod budowy siłowni wiatrowych; Stowarzyszenie Planowania Regionalnego przyjmuje do wiadomości interes budowy siłowni wiatrowych w sąsiedztwie lotnisk, jednakże w ramach wyważenia interesów uważa, że wspomniany interes należy podporządkować interesowi odpowiedniego przestrzennego oddzielenia siłowni wiatrowych i lotnisk. Stąd też obszary ochrony lotnisk i instalacji zabezpieczających lotniska są traktowane jako kryterium „miękkie” tabu.

Właściwy urząd ds. lotnictwa w powiecie Pomorze Przednie-Rugia wprowadził dla lotniska Stralsund-Barth obszar ochrony zgodnie z § 12 ustawy o ruchu lotniczym (LuftVG) oraz dla lotniska Stralsund-Kedingshagen ograniczony obszar ochrony zgodnie § 17 LuftVG. Dla lotniska Rügen (Gütin) nie wprowadzono obszaru ochrony. W powiecie Vorpommern-Greifswald właściwy urząd ds. lotnictwa ustalił obszary ochrony zgodnie z § 12 ustawy o ruchu lotniczym (LuftVG) dla obu lotnisk Heringsdorf i Peenemünde. Dla lotnisk Anklam, Pasewalk i Schmoldow wprowadzono odpowiednio ograniczone obszary ochrony zgodnie z § 17 LuftVG. Dla lotniska Tutow nie wprowadzono obszaru ochrony.

W przeciwieństwie do obszarów ochrony dla wcześniej wymienionych lotnisk nie ustalono konkretnych obszarów instalacji zabezpieczających, które wynikałyby z federalnych przepisów administracyjnych w odniesieniu do budowy i eksploatacji lotnisk. Chodzi tu o zasady federacji i krajów związkowych opisujące kryteria kwalifikowalności dla lotniska i jego otoczenia oraz określające na podstawie wymogów ruchu lotniczego przestrzenie, w których nie dopuszcza się obecności obiektów budowlanych lub dopuszcza się ją pod określonymi warunkami tylko w ograniczonym zakresie. Dlatego wskazuje się na to, iż przy planowaniu siłowni wiatrowych w bezpośredniej linii pasa startowego i lądowania oraz przy założeniu, że wysokość instalacji będzie wynosiła 200 m i więcej nad ziemią w stosownych przypadkach może dojść do naruszenia dopuszczalnych limitów zgodnych ze Wspólnymi Zasadami Federacji i Krajów Związkowych dla budowy i eksploatacji lotnisk dla samolotów w ADV, dlatego po badaniu w konkretnej procedurze udzielania pozwoleń wysokość instalacji będzie musiała zostać zredukowana lub w indywidualnych przypadkach będzie musiała nastąpić odmowa pozwolenia.

Poza tym w trakcie badań w związku z inwestycjami budowlanymi przeprowadzanych przez urzędy ds. lotnictwa obok wymienionych zasad federacji i krajów związkowych dotyczących budowy i eksploatacji lotnisk przytoczono jeszcze szereg dalszych aspektów, takich jak dana topografia, istniejące już przeszkody, krąg nadlotniskowy, rodzaj ruchu lotniczego, struktura przestrzeni powietrznej, przepisy ruchu lotniczego. Każda inwestycja budowlana wymaga

zatem zawsze indywidualnego zbadania z uwzględnieniem wszystkich aspektów. W związku z tym należy wskazać także na to, że z powodu ich dzisiejszych wymiarów siłownie wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla transportu powietrznego także poza zewnętrznym ograniczeniem obszarów ochrony lotnisk i instalacji zabezpieczających lotniska. Te indywidualne oceny zgodne z przepisami o ruchu lotniczym mogą zostać jednak podjęte dopiero w ramach danych procedur udzielania pozwoleń na inwestycje budowlane. W związku z tym należy uwzględnić, że w późniejszej procedurze udzielania pozwoleń na budowę siłowni wiatrowych w bezpośrednim otoczeniu lotnisk będzie ewentualnie konieczne dostarczenie dodatkowych dokumentów w celu zbadania i wykazania, że siłownie te w żaden sposób nie będą wpływały na ruch lotniczy (wpływ turbulencji na transport powietrzny).

- *Obszar ochrony obiektów wojskowych*

Zgodnie z § 3 ustawy o obszarach chronionych (SchBerG) wokół obiektów wojskowych istnieje strefa ochronna. Obszary obiektów wojskowych służą ogólnie celom wojskowym i podobnie jak ich obszary ochronne należy je wyłączyć z wykorzystania pod siłownie wiatrowe. Zgodnie z § 1 ust. 1 ustawy o obszarach ochronnych (SchBerG) obszar ochronny to obszar, na którym zgodnie z przepisami prawa istnieje ograniczenie wykorzystania gruntów dla celów obronnych, w szczególności w celu wypełnienia zobowiązań władz federalnych wynikających z umów międzypaństwowych dotyczących stacjonowania i rozmieszczenia sił zbrojnych obcych państw na terytorium Republiki Federalnej Niemiec. Zgodnie z § 1 ust. 2 SchBerG obszar ochronny ma na celu ochronę oraz utrzymanie efektywności obiektów obronnych. Wspomniane nadrzędne interesy uzasadniają wyłączenie obiektów wojskowych z wykorzystania pod siłownie wiatrowe; w tym przypadku interes szerokiego wykorzystania obiektów wojskowych przeważa nad interesem budowy siłowni wiatrowych na określonych obszarach ochronnych. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego w ramach wyważenia interesów podjęło więc decyzję planistyczną o wyłączeniu obszarów ochronnych obiektów wojskowych spod budowy siłowni wiatrowych i sklasyfikowało je jako strefy „miękkie” tabu.

- *Minimalna wielkość obszaru priorytetowego 35 ha*

Kryterium minimalnej wielkości przy uwzględnieniu podstawowego celu ustawodawczego służy przede wszystkim koncentracji lokalizacji siłowni wiatrowych. Należy zapewnić, uwzględniając konieczność wymaganej ochrony obszaru wolnej przestrzeni oraz optymalnego wykorzystania terenów pozamiejskich, że siłownie wiatrowe w regionie planistycznym będą skoncentrowane w grupach w określonych miejscach. Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego, w ramach przysługującej mu swobody podejmowania decyzji przy pracach planistycznych, wychodzi z założenia, że z uwagi na stosowane obecnie w nowoczesnych siłowniach wiatrowych średnice wirników względnie wysokości instalacji i wynikające z nich minimalne odległości pomiędzy siłowniami, przy minimalnej powierzchni 35 ha mogą być instalowane jako farma wiatrowa co najmniej trzy sąsiadujące ze sobą siłownie wiatrowe. W ten sposób uwzględniony zostanie w dostatecznym stopniu wymóg dotyczący koncentracji siłowni. Ponadto określenie minimalnej wielkości obszaru priorytetowego służy temu, aby poprzez koncentrację siłowni zachować przestronny charakter krajobrazu w regionie planistycznym i nie dopuścić do istnienia nieuporządkowanej wielości pojedynczych zakłócających siłowni. W końcu to także w interesie łatwiejszego wykorzystania i ekonomicznego przyłączenia do sieci warto traktować priorytetowo koncentrowanie siłowni w farmach wiatrowych.

Przy dokonywaniu w konkretnym przypadku oceny, czy konkurencyjne interesy publiczne nie przemawiają przeciwko wytyczeniu obszaru krajobrazu jako obszaru priorytetowego pod budowę siłowni wiatrowych, należy uwzględnić następujące **kryteria dla obszarów restrykcji**:

Kryteria dla obszarów restrykcji
Strefa buforowa 500 m od obszarów uprzywilejowanych dla ochrony przyrody i krajobrazu (z wyłączeniem parków narodowych)
Obszary zastrzeżone: <ul style="list-style-type: none"> - dla ochrony przyrody i krajobrazu - dla zabezpieczenia surowców - dla ochrony pasa przybrzeżnego - dla działalności gospodarczej i przemysłu - dla kompensacji i rozwoju - dla korytarzy infrastrukturalnych
Strefa buforowa 200 m od biotopów ustawowo chronionych o powierzchni od 5 ha
Strefa buforowa 500 m od rezerwatów biosfery
Strefa buforowa 500 m od parków przyrody
Obszary ochrony krajobrazu
Trasy migracyjne ptaków, strefa A – natężenie duże po bardzo duże
Obszary postoju (łąd) ptaków brodzących i wodnych o bardzo dużym znaczeniu - poziom 4 ze strefą buforową 500 m
Instalacje kontroli ruchu lotniczego, w tym obszar ochronny lub oddziaływania
Aspekty ochrony zabytków (ocena indywidualna)
Obszar restrykcji w celu zapobieżenia istotnym, negatywnym skutkom okolenia osiedli
Odległość minimalna 2,5 km pomiędzy obszarami priorytetowymi pod siłownie wiatrowe

Obszary restrykcji są oparte na kryteriach przemawiających wprawdzie zasadniczo przeciwko ustaleniu obszaru priorytetowego pod siłownie wiatrowe, w pojedynczych przypadkach mogą jednak przeważać interesy sprzyjające energii wiatrowej. W obrębie obszarów objętych restrykcją może nastąpić indywidualne wyważenie interesów. W szczególny sposób mogą więc zostać uwzględnione różnego rodzaju aspekty lokalne. Należą do nich wcześniejsze obciążenia, np. linie wysokiego napięcia, autostrady, drogi federalne o dużym natężeniu ruchu, obszary przemysłowe i handlowe, instalacje zasilające i obiekty utylizacji odpadów, jak również istniejące siłownie wiatrowe czy maszty nadawcze. Poniżej przedstawiono **uzasadnienie** do poszczególnych **kryteriów restrykcji**:

- *Strefa buforowa 500 m od obszarów uprzywilejowanych dla ochrony przyrody i krajobrazu (z wyłączeniem parków narodowych)*

Obszary uprzywilejowane dla ochrony przyrody i krajobrazu (KPRP Pomorza Przedniego 2010 rozdział 5.1 punkt programu 3) to obszary, które po wyważeniu interesów związanych z innymi formami wykorzystania posiadają zasadnicze znaczenie dla ochrony przyrody i krajobrazu. Do obszarów uprzywilejowanych dla ochrony przyrody i krajobrazu zaliczane są na Pomorzu Przednim parki narodowe i rezerваты przyrody jako strefy twarde tabu, jak również parki przyrody, naturalne bagna i torfowiska, strefy centralne obszarów o federalnym znaczeniu reprezentacyjnym dla ochrony przyrody jako strefy miękkie tabu. Ze względu na coraz większą wysokość instalacji siłowni wiatrowych w przypadku wymienionych powyżej obszarów uprzywilejowanych dla ochrony przyrody ze względu na zasadę planistycznej ostrożności ustala się jako restrykcję strefę buforową 500 m w celu ograniczenia zasięgu oddziaływania siłowni na obszary chronione. W przypadku parków narodowych należy

ponadto zachować strefę buforową 1000 m jako strefy miękkiej tabu.

- *Obszary zastrzeżone dla ochrony przyrody i krajobrazu*

Na obszarach zastrzeżonych dla ochrony przyrody i krajobrazu szczególne znaczenie należy przypisać funkcjom przyrody i krajobrazu, oraz objąć je szczególną ochroną. Obszary zastrzeżone mogą mieć różne wykorzystanie i funkcje, mają one zwłaszcza szczególne znaczenie dla rekreacji człowieka na łonie przyrody. Do obszarów zastrzeżonych dla ochrony przyrody i krajobrazu zaliczane są na Pomorzu Przednim obszary sieci Natura 2000, tereny połączonych biotopów w wąskim znaczeniu, obszary z przewagą naturalnych lasów o wysokiej wartości przyrodniczej zasługującej na ochronę, których zagospodarowanie podlega szczególnym przepisom ochronnym, tymczasowo zabezpieczone rezerwy przyrody zgodnie z § 17 NatSchAG M-V. Wspomniane tereny posiadają szczególną wartość przyrodniczą zasługującą na ochronę, potwierdzoną poprzez zgłoszenie i potwierdzenie jako obszary o znaczeniu wspólnotowym (obszary objęte dyrektywą siedliskową) lub poprzez uwzględnienie terenów z Opiniującego Programu Krajobrazowego w programach rozwoju przestrzennego.

Budowa siłowni wiatrowych o znaczeniu przestrzennym wpływających negatywnie na cel zastrzeżenia jest możliwa na wspomnianych obszarach jedynie wtedy, gdy w danym przypadku większą wagę przypisuje się wykorzystaniu energii wiatrowej.

- *Obszary zastrzeżone dla zabezpieczenia surowców*

Na obszarach zastrzeżonych dla zapewnienia surowców szczególne znaczenie należy przypisać długoterminowemu zapewnieniu i wydobywaniu przypowierzchniowych surowców naturalnych. Wspomniane obszary powinny być wyłączone z wykorzystania, które mogłoby zaszkodzić lub uniemożliwić wydobywanie. Budowa siłowni wiatrowych o znaczeniu przestrzennym wpływających negatywnie na cel zastrzeżenia jest możliwa na wspomnianych obszarach jedynie wtedy, gdy w danym przypadku większą wagę przypisuje się wykorzystaniu energii wiatrowej.

- *Obszary zastrzeżone dla ochrony pasa przybrzeżnego*

Na obszarach zastrzeżonych dla pasa przybrzeżnego we wszystkich planach i działaniach należy uwzględnić potencjalne zagrożenie powodzią. Na terenach koniecznych dla realizacji działań w zakresie ochrony wybrzeża względnie ochrony przed powodzią nie należy dopuszczać wykorzystania, które stoi na przeszkodzie realizacji wspomnianych działań. Budowa siłowni wiatrowych o znaczeniu przestrzennym wpływających negatywnie na cel zastrzeżenia jest możliwa na wspomnianych obszarach jedynie wtedy, gdy w danym przypadku większą wagę przypisuje się wykorzystaniu energii wiatrowej.

- *Obszary zastrzeżone dla kompensacji i rozwoju*

Obszary zastrzeżone dla kompensacji i rozwoju to obszary, które zasadniczo powinny być zastrzeżone dla realizacji działań w zakresie kompensacji i rozwoju. Budowa siłowni wiatrowych o znaczeniu przestrzennym wpływających negatywnie na cel zastrzeżenia jest możliwa na wspomnianych obszarach jedynie wtedy, gdy w danym przypadku większą wagę przypisuje się wykorzystaniu energii wiatrowej.

- *Obszary zastrzeżone dla korytarzy infrastrukturalnych*

Obszary zastrzeżone dla korytarzy infrastrukturalnych powinny być wyłączone i zastrzeżone dla przestrzeni rozwoju przyszłej infrastruktury o przebiegu liniowym. Na wspomnianych przestrzeniach należy unikać nowych, konkurencyjnych form wykorzystania i funkcji. Budowa siłowni wiatrowych o znaczeniu przestrzennym wpływających negatywnie na cel zastrzeżenia jest możliwa na wspomnianych obszarach jedynie wtedy, gdy w danym przypadku większą wagę przypisuje się wykorzystaniu energii wiatrowej.

- *Strefa buforowa 200 m od biotopów ustawowo chronionych o powierzchni powyżej 5 ha*

Należy zachować zasadniczo strefę buforową 200 m od ustawowo chronionych biotopów > 5 ha, ponieważ oddziaływanie siłowni wiatrowych wybudowanych poza terenami biotopów może powodować negatywny wpływ na tereny biotopów (np. na gatunki, które wykorzystują tereny biotopów chronionych do poszukiwaniu pożywienia). W celu uniknięcia negatywnego wpływu na tereny biotopów chronionych zdaniem Stowarzyszenia Planowania Regionalnego oraz stosownie do zalecenia w załączniku 3 do dyrektywy o sporządzaniu, zmianie i uzupełnianiu Regionalnych Programów Rozwoju Przestrzennego w kraju związkowym Meklemburgia-Pomorze Przednie z dnia 22.05.2012, konieczne i jednocześnie wystarczające, jest zachowanie strefy buforowej 200 m. Tereny z biotopami chronionymi o mniejszej powierzchni należy chronić przed bezpośrednim oddziaływaniem w ramach wyboru miejsca lokalizacji poszczególnych siłowni na obszarze priorytetowym. Szczegółowa ocena następuje w toku procedury udzielania pozwoleń zgodnie z prawem o imisjach. Podstawę danych stanowi spis biotopów zgodnie z § 20 ust. 4 NatSchAG M-V.

- *Strefa buforowa 500 m od rezerwatów biosfery*

Rezerваты biosfery zgodnie z § 25 BNatSchG są objęte szeroką ochroną, która zgodnie z § 25 ust. 3 BNatSchG jest taka sama jak w przypadku rezerwatu przyrody. Ze względu na coraz większą wysokość instalacji siłowni wiatrowych, kierując się zasadą ostrożności ustalono strefę buforową 500 m w celu ograniczenia zasięgu oddziaływania siłowni na rezerваты biosfery.

- *Strefa buforowa 500 m od parków przyrody*

Zgodnie z § 27 BNatSchG parki przyrody służą do utrzymania, rozwoju lub odtworzenia krajobrazu ukształtowanego przez różne formy wykorzystania, jak również jego gatunków i różnorodności biotopów. W tym celu należy dążyć do trwałego, przyjaznego dla środowiska wykorzystania gruntów. Ze względu na coraz większą wysokość instalacji siłowni wiatrowych, kierując się zasadą ostrożności, ustalono strefę buforową 500 m w celu ograniczenia zasięgu oddziaływania siłowni na parki przyrody.

- *Obszary ochrony krajobrazu*

Ochrona różnorodności, specyfiki i piękna krajobrazu, jak również zachowanie funkcji rekreacyjnej należy do istotnych celów ochrony obszarów ochrony krajobrazu. Dlatego też budowa siłowni wiatrowych na obszarach ochrony krajobrazu jest z reguły niedozwolona. Wymaga to szczegółowej oceny.

- *Trasy migracyjne ptaków, strefa A – natężenie duże po bardzo duże*

Instytut Ekologii Krajobrazu i Ochrony Przyrody w Greifswaldzie (I.L.N.) w swojej "Ekspertyzie na temat wykorzystania energii wiatrowej i ochrony przyrody" (1996), bazując na istniejących danych na temat fenologii migracji ptaków oraz danym zapleczu krajobrazowym, sporządził model natężenia migracji ptaków w kraju związkowym Meklemburgia-Pomorze Przednie. Wspomniany model wyróżnia trzy strefy natężenia migracji ptaków. Strefa A = natężenie ptaków migrujących głównie duże po bardzo duże (natężenie migracji ptaków w porównaniu do strefy C 10-krotnie wyższe lub więcej) powinna być wyłączona z wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

- *Obszary postoju (ląd) ptaków brodzących i wodnych o bardzo dużym znaczeniu - poziom 4 ze strefą buforową 500 m*

Na mocy dyrektywy ptasiej oraz na potrzeby implementacji Konwencji Bońskiej (Porozumienie regionalne w sprawie ochrony wędrownych ptaków wodnych, AEWA) szczególne znaczenie przypisuje się ochronie ważnych obszarów postoju migrujących ptaków wędrownych. Wspomniane obszary służą wielu ptakom do zgromadzenia rezerw energii na dalszą wędrówkę lub zimowanie. Siłownie wiatrowe mogą mieć istotny negatywny wpływ na funkcje ważnych obszarów postoju, powodując wypłoszenie ptaków oraz zmniejszając obszar żerowania. Wiele gatunków ptaków pokonuje większe odległości, by ominąć siłownie wiatrowe, co wiąże się z zużyciem większej ilości energii. Ponadto istnieje

ryzyko kolizji, które różni się w zależności od gatunku.

Meklemburgia-Pomorze Przednie znajduje się w centralnej części East-Atlantic-Flyway, z której korzystają ptaki brodzące i ptaki wodne lecące z obszarów lęgowych Północnej Eurazji na obszary zimowania Afryki Północnej. Meklemburgia-Pomorze Przednia odpowiada w szczególności za obszary postoju rangi 4 (bardzo duże znaczenie). Dlatego też wspomniane obszary postoju wraz ze strefą buforową 500 m powinny być wyłączone z wykorzystania pod siłownie wiatrowe.

- *Instalacje kontroli ruchu lotniczego, w tym obszar ochronny lub oddziaływania*

§ 18a ust. 1 ustawy o ruchu lotniczym stanowi, że nie można wznosić budowli, jeśli miałyby to spowodować zakłócenie pracy instalacji kontroli ruchu lotniczego. Dlatego też obszary ochronne wspomnianych instalacji powinny być wyłączone spod budowy siłowni wiatrowych.

Dodatkowo należy w tym miejscu wskazać, że w ramach obszarów priorytetowych w celu uniknięcia zakłócenia pracy instalacji kontroli ruchu lotniczego ze względu na określone wymogi techniczne wynikające z dyrektyw i zaleceń dotyczących obszarów tematycznych ruchu lotniczego (por. Federalny Sąd Administracyjny wyrok z dnia 07.04.2016 - 4 C 1/15), może dochodzić w pojedynczych przypadkach do ograniczenia wysokości siłowni wiatrowych względnie w toku procedury udzielania pozwoleń zgodnie z prawem o imisjach należy zbadać, czy w zależności od danego przypadku poprzez odpowiedni wybór miejsca lokalizacji można uniknąć zakłócenia pracy instalacji kontroli ruchu lotniczego.

Ograniczenie wysokości może być konieczne dla zachowania bezpieczeństwa ruchu lotniczego także wtedy, gdy instalacje wiatrowe z powodu ich wysokości, także z uwzględnieniem danej topografii w lokalizacji siłowni, nie mogą zostać wprowadzone z zachowaniem minimalnych wysokości bezpiecznych dla samolotów lub ze względów technicznych nie jest możliwe umieszczenie dostatecznych oznaczeń jako przeszkody lotniczej. Takie interesy lotnictwa, tu szczególnie dotyczące bezpieczeństwa lotu, są badane każdorazowo w przypadku inwestycji, których wysokość nad poziomem gruntu przekracza 100 m, zgodnie z § 14 w połączeniu z § 31 ust. 3 ustawy o ruchu lotniczym (LuftVG), także przez właściwe instytucje zapewniające bezpieczeństwo w ruchu lotniczym, w ramach danej procedury wydawania zezwoleń.

Chociaż w pojedynczych przypadkach może dochodzić do ograniczeń wykorzystania pod siłownie wiatrowe, to niekoniecznie oznacza to, że przedstawienie obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe jest skazane na niepowodzenie ze względu na trwanie przeszkód natury prawnej, jeśli w procedurze udzielania pozwoleń zgodnie z prawem o imisjach w celu ochrony instalacji kontroli ruchu lotniczego należy uwzględnić obszary z określonymi ograniczeniami wysokości.

- *Aspekty ochrony zabytków (ocena indywidualna)*

Zgodnie z § 7 ustawy o ochronie zabytków realizacja działań w sąsiedztwie zabytków wymaga wydania pozwolenia przez właściwe organy odpowiedzialne za ochronę zabytków, jeśli wspomniane działania mają istotny, negatywny wpływ na wygląd lub konstrukcję zabytku. Wynika z tego, że nie można w sposób nieograniczony zmieniać planowania przestrzennego otoczenia zabytków na potrzeby obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe. Wymaga to przeprowadzenia szczegółowej, indywidualnej oceny.

- *Obszar restrykcji w celu zapobieżenia istotnym, negatywnym skutkom okolenia osiedli*

Kryterium restrykcji ma służyć zapobieżeniu negatywnemu oddziaływaniu na dobro chronione, jakim jest człowiek. Ocena oddziaływania okolenia dotyczy kolistego horyzontu 360° wokół geometrycznego środka osiedla. Obszar priorytetowy ze względów ostrożności może obejmować maksymalnie 120° horyzontu w odległości do 3500 m wokół osiedla. Minimalna odległość pomiędzy dwoma obszarami priorytetowymi powinna, o ile to możliwe, wynosić zawsze 60°, tak aby maksymalne okolenie osiedla obszarami priorytetowymi wynosiło maksymalnie dwukrotność 120°.

Przy zastosowaniu kryterium należy uwzględnić lokalne uwarunkowania. Przy wyborze z zastosowaniem kryterium możliwych alternatyw Stowarzyszenie Planowania Regionalnego kieruje się tym, aby przy zasadniczo takiej samej kwalifikowalności wybrać możliwie jak największą powierzchnię dla wykorzystania energii wiatrowej.

Dalsze wyjaśnienia oraz uzasadnienie kryterium zawarto w opinii na temat „Okolenia miejscowości przez siłownie wiatrowe”. Wspomniana opinia jest dostępna na stronie internetowej Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego www.rpv-vorpommern.de w rubryce „Projekty” pod hasłem „Energia wiatrowa”.

- *Odległość minimalna 2,5 km pomiędzy obszarami priorytetowymi pod siłownie wiatrowe*

Minimalna odległość pomiędzy sąsiednimi obszarami priorytetowymi pod siłownie wiatrowe zasadniczo powinna wynosić 2,5 km. Punktem odniesienia są wyłącznie obszary priorytetowe według Drugiej Zmiany RPRP Pomorza Przedniego zgodnie z punktem programu 6.5 (7), a nie istniejące siłownie lub stare obszary w rozumieniu punktu programu 6.5 (8). Minimalna odległość ma zapewnić, że zostanie zachowany dostateczny obszar wolnej przestrzeni pomiędzy obszarami priorytetowym pod siłownie wiatrowe. Ponadto uwzględniono obszary priorytetowe pod siłownie wiatrowe przewidziane w projekcie do 2. etapu konsultacji w ramach częściowej aktualizacji Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pojezierza Meklemburskiego oraz wytyczone w prawomocnym przedmiotowym planie częściowym „Wykorzystanie siły wiatru, zabezpieczenie i pozyskiwanie surowców” Stowarzyszenia Planowania Regionalnego Uckermark-Barnim (który wszedł w życie w drodze ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym kraju związkowego Brandenburgia nr 43 z dnia 18 października 2016).

Minimalna odległość ma zapobiec wizualnemu zdominowaniu krajobrazu przez farmy wiatrowe o znaczeniu przestrzennym tak, aby nie doszło do nadmiernego zakłócenia krajobrazu. Należy unikać sytuacji, w której obserwator będzie miał wrażenie, że siłownie rozmieszczone są w krajobrazie w sposób przypadkowy, przenikają się wzajemnie bez odgraniczenia poszczególnych farm wiatrowych i obciążają region bez widocznych ograniczeń. W indywidualnych przypadkach, w interesie wykorzystania energii wiatrowej, istnieje możliwość zmniejszenia minimalnej odległości odpowiednio do istniejącej struktury krajobrazu.

Podsumowanie zmian obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe w wyniku 4. etapu konsultacji

Obszar priorytetowy nr	Nazwa	Powierzchnia w ha	Wytyczne dotyczące planowania
4/2015	Gingst	0	Zniesienie obszaru ze względu na pokrycie się z obszarem ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków
43/2015	Dargelin	0	Zniesienie obszaru ze względu na pokrycie się z obszarem ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków
14/2015	Behrenhoff	156	Rozszerzenie obszaru po ponownym zbadaniu i dostosowaniu odległości osiedli do dzielnicy Müssow i do dzielnicy Kammin w gminie Behrenhoff
15/2015	Dambeck-Züssow	216	Nieznaczne rozszerzenie obszaru ochrony Dostosowanie do obszaru ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków
24/2015	Blesewitz	159	Rozszerzenie obszaru z uwagi na wyważenie istniejących w danym przypadku interesów kryterium restrykcji „Trasy migracyjne ptaków, strefa A – natężenie duże po bardzo duże”
30/2015	Baldekow	0	Zniesienie obszaru ze względu na pokrycie się z obszarem ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków
34/2015	Lübs/Friedländer Große Wiese	251	Zmniejszenie obszaru z powodu dostosowania do obszaru ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków
37/2015	Jatznick	72	Nieznaczne rozszerzenie obszaru na południu; obszar zostaje wytyczony przy drodze i przy żwirowni
42/2015	Rollwitz	157	Zmniejszenie obszaru na północnym wschodzie i południowym zachodzie ze względu na pokrycie się z obszarem ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków
43/2015	Fahrenwalde	187	Zmniejszenie obszaru na wschodzie ze względu na pokrycie się z obszarem ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków; nieznaczne rozszerzenie na północy do przebiegu drogi L 322 po zbadaniu i dostosowaniu odległości osiedla od Fahrenwalde.
44/2015	Bergholz-Rossow	105	Nieznaczne Rozszerzenie obszaru na południowym wschodzie po zbadaniu i dostosowaniu odległości osiedli do dzielnicy Bergholz
45/2015	Löcknitz-Ramin	196	Rozszerzenie obszaru w kierunku północy z uwzględnieniem opinii przedsiębiorstw z powodu zmienionej granicy parku przyrody „Am Stettiner Haff” włącznie z jego buforem i rozpatrzenia konkretnego przypadku pod kątem kryterium restrykcji „Obszary zastrzeżone dla ochrony przyrody i krajobrazu”
50/2015	Battinsthal	61	Ponowne włączenie obszaru w związku z udzieleniem w międzyczasie przez StaLU pozwolenia na mocy ustawy o ochronie przed imisjami (BIm-SchG) na siłownie wiatrowe na przewidzianym obszarze oraz po ponownej ocenie kryterium restrykcji w celu zapobieżenia istotnym, negatywnym skutkom okolenia osiedli
54/2015	Penkun	145	Zmniejszenie i jednocześnie nieznaczne rozszerzenie obszaru na wschodzie w celu dostosowania odległości od osiedla w odniesieniu do Büssow, dzielnicy miasta Penkun
N1/2017	Wittenhagen	81	Ponowne włączenie obszaru po zmianie klasyfikacji obszaru
N3/2017	Wussentin	69	Nieznaczne rozszerzenie obszaru po dostosowaniu do skontrolowanych odległości od osiedla
N4/2017	Neuenkirchen	35	Nieznaczne zmniejszeniu obszaru po dostosowaniu do skontrolowanych odległości od osiedla

N6/2017	Wolgast	50	Ponowne włączenie obszaru po zmianie klasyfikacji obszaru po skontrolowaniu odległości osiedla od Wolgast i osiedla Groß Ernstthof
N2/2019	Richtenberg/Zandersteden	50	Ponowne włączenie obszaru; po skontrolowaniu kryteriów okazało się, że potencjalna powierzchnia przekracza 35 ha (zniesienie obszaru ochrony wokół miejsc gniazdowania względnie terenów lęgowych chronionych gatunków ptaków)

Całościowe podejście do terenu udostępnionego pod energię wiatrową

W konsekwencji ustalenia obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe na podstawie Drugiej Zmiany RPRP Pomorza Przedniego budowa siłowni wiatrowych poza obszarami priorytetowymi opisanymi w projekcie jest wykluczona (§ 35 ust. 3 zdanie 3 kodeksu budowlanego). W związku z tym orzecznictwo Federalnego Sądu Administracyjnego wzywa organ planistyczny do przeprowadzenia kontroli. W rezultacie tej oceny planista powinien wykazać, że w wyniku wyważania do dyspozycji istnieje odpowiednia istotna przestrzeń pod energię wiatrową (por. BVerwG, wyrok z dnia 11.04.2013 – 4 CN 2.12 w powiązaniu z BVerwG, wyrok z dnia 13.12.2012 – 4 CN 1.11; OVG Greifswald w powiązaniu z 10.03.2015 – 3 K 25/11, wyrok z dnia 03.04.2013 – 4 K 24/11 i z dnia 19.05.2015 – 3 K 44/11).

W celu oceny, czy plan udostępnia wystarczającą istotną przestrzeń, należy przyrzeć się faktycznym warunkom w regionie planistycznym Pomorza Przednie (por. BVerwG, wyrok z dnia 24.01.2008 – 4 CN 2.07; OVG Berlin-Brandenburg, wyrok z dnia 23.05.2019 – OVG 2 A 4.19; BVerwG, wyrok z dnia 20.05.2010 – BVerwG 4 C 7.09; decyzja z dnia 22.04.2010 - BVerwG 4 B 68.09). Przyjęte w tym celu przez Stowarzyszenie Planowania kryteria odpowiadają aktualnej sytuacji prawnej, ogólnym doświadczeniom i są odpowiednie do oceny danych stanów faktycznych (BVerwG, wyrok z dnia 13.12.2012 – BVerwG 4 CN 1.11). Dlatego można sięgnąć po różne kryteria, jak na przykład ogólne warunki wiatrowe na obszarze planistycznym, zaplecze w postaci warunków naturalnych lub struktura osiedli (OVG Greifswald, wyrok z dnia 03.04.2013 – 4 K 24/11). Przy ocenie przy identyfikacji terenów istotnej przestrzeni strefy twarde tabu mogą zostać wyłączone (por. BVerwG, wyrok z dnia 13.12.2012 – BVerwG 4 CN 1.11; OVG Berlin-Brandenburg, wyrok z dnia 23.05.2019 – OVG 2 A 4.19).

W trakcie Drugiej Zmiany Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego zostanie zatem udostępniona wystarczająca powierzchnia dla wykorzystania energii wiatrowej. Z łącznej powierzchni regionu (694 382 ha) wyłączone zostaną strefy twarde tabu, tzn. obszary, które ze względów prawnych lub z przyczyn faktycznych są nieodpowiednie dla wykorzystania pod energię wiatrową, o powierzchni 310 365 ha; do wykorzystania pod energię wiatrową pozostanie powierzchnia 384 017 ha. Przewidzianych w ramach tego planowania 48 obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe łącznie obejmuje powierzchnię 5180 ha. Udział łącznej powierzchni regionu planistycznego wynosi zatem 0,75 %, a jego udział w potencjalnej powierzchni będącej do dyspozycji dla potrzeb planowania, tzn. po wyłączeniu stref twardych tabu, 1,3 %. W ramach całościowego podejścia i uwzględnienia faktycznych warunków regionu planistycznego Pomorza Przedniego w opinii Stowarzyszenia Planowania udział ten jest wystarczający, aby stworzyć przestrzeń dla energii wiatrowej.

Przy ocenie stosunku tych powierzchni należy z jednej strony uwzględnić to, że przy udziale wynoszącym 45% blisko połowa regionu planistycznego zajęta jest już na samym początku przez strefy twarde tabu i nie jest przeznaczona pod energię wiatrową. Z drugiej strony Stowarzyszenie Planowania nie ogranicza nadmiernie pozostałej potencjalnej powierzchni poprzez uwzględnienie stref miękkich tabu i zastosowanie kryteriów dla obszarów restrykcji. Celem planowania jest zapobieganie zdominowaniu krajobrazu przez instalacje techniczne i nadmiernemu niekorzystnemu oddziaływaniu na dobra chronione, człowieka oraz faunę i

florę. W rezultacie uzyskano słuszną równowagę pomiędzy interesami związanymi z rozszerzeniem wykorzystania energii wiatrowej i rozbudową źródła energii (repowering).

Ograniczenie potencjalnego terenu następuje dlatego wyłącznie ze względów merytorycznych, np. ze względu na ochronę krajobrazu i przyrody. Stowarzyszenie Planowania ustaliło ponadto ze względów przezorności minimalne odległości w celu zapobiegania szkodliwemu oddziaływaniu na środowisko, uzasadnione z punktu widzenia przepisów urbanistycznych i prawa zagospodarowania przestrzennego. Należy tu zaliczyć przede wszystkim uwzględnioną jako strefę miękką tabu dodatkową bezpieczną odległość od obszarów o przeznaczeniu mieszkalnym, rekreacyjnym, turystycznym i zdrowotnym, wynoszącą 600 m i od domów wolnostojących/osiedli pozamiejskich wynoszącą 400 m oraz kryterium restrykcji w celu zapobieżenia istotnym, negatywnym skutkom okolenia osiedli. Kryteria te uwzględniają raczej znikomą strukturę osiedli regionu planistycznego Pomorza Przedniego, a zatem służą zapobieganiu i ochronie człowieka w regionie planistycznym. Stowarzyszenie Planowania ze swoimi strefami miękkimi tabu i kryteriami restrykcji uwzględnia ponadto szczególne interesy związane z ochroną gatunków i ochroną przyrody, w przypadku których już teraz można przewidzieć, że stoją w sprzeczności z udzieleniem pozwolenia zgodnie z prawem o imisjach w drodze odpowiedniej procedury. Dotyczy to m. in. minimalnych odległości w celu ochrony miejsc gniazdowania i terenów lęgowych chronionych dużych ptaków. Szczególne naturalne zaplecze w Regionie Planistycznym Pomorze Przednie zostanie zapewnione poprzez wyłączenie obszarów zasługujących na szczególną ochronę ze względu na ochronę przyrody i krajobrazu oraz w celu uniknięcia konfliktów wynikających w związku z szeregiem wymagań zagospodarowania przestrzennego dotyczących budowy siłowni wiatrowych.

Celem Stowarzyszenia Planowania jest w tym przypadku osiągnięcie równowagi pomiędzy uprzywilejowaniem wykorzystania energii wiatrowej zgodnie z § 35 ust. 1 pkt 5 kodeksu budowlanego (BauGB) i odpowiednim skoncentrowaniem oraz kierowaniem lokalizacjami miejsc wiatraków. Zapewnione zostanie to, że poprzez koncentrację na określonych lokalizacjach oraz optymalne wykorzystanie terenów pozamiejskich zachowany zostanie obszar wolnej przestrzeni.

W ramach przysługującej mu swobody podejmowania decyzji Stowarzyszenie Planowania przyjmuje założenie, że z powodu większej mocy generatorów nowoczesnych siłowni wiatrowych, częściowo wyraźnie przekraczającej 3,5 MW, na tym samym terenie może być wytwarzana zdecydowanie większa ilość energii niż dotychczas.

Poprzez Drugą Zmianę Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Stowarzyszenie Planowania zapewnia ponadto dostateczną przestrzeń dla rozwoju wykorzystania energii wiatrowej, przyczyniając się tym samym do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla oraz do ochrony klimatu. W ten sposób Stowarzyszenie Planowania wspiera także krajowe oraz międzynarodowe cele związane z ograniczeniem emisji dwutlenku węgla. Planowanie jest poza tym zgodne z celami ochrony klimatu i rozwoju energii odnawialnych poszczególnych krajów. Zgodnie z nimi do 2005 roku w Meklemburgii-Pomorzu Przednim powinna zostać udostępniona ilość energii odnawialnej, która pokryje 6,5% przyszłego zużycia energii w Niemczech.

Podsumowanie oceny oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym przy opracowywaniu planów regionalnych (tu: Regionalny Programu Rozwoju Przestrzennego) należy sporządzić strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko (SOOŚ).

W celu sporządzenia SOOŚ należy zbadać oddziaływanie planu na środowisko, którego istotne treści i wyniki zostały opisane w raporcie oddziaływania na środowisko i tu podsumowane.

Celem oceny oddziaływania na środowisko jest stwierdzenie przewidywanego istotnego wpływu planowanych obszarów priorytetowych na środowisko. Środowisko zostaje podzielone na poszczególne części, tak zwane dobra chronione („człowiek i zdrowie”, „zwierzęta, rośliny i różnorodność biologiczna”, „krajobraz”, „gleba”, „woda”, „klimat i powietrze” oraz „dobra kulturowe i pozostałe dobra materialne”).

Ocena oddziaływania została dokonana z uwzględnieniem stanu środowiska w regionie planistycznym Pomorze Przednie i jego tendencji rozwojowych w przypadku niewdrożenia Drugiej Zmiany Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego oraz w oparciu o istotne dla planu cele środowiskowe, zawarte w szeregu konwencji, ustaw i innych przepisów. Katalog celów oraz metodologia oceny oddziaływania na środowisko zostały wcześniej uzgodnione w ramach procedury ustalania zakresu z organami, do których zakresu obowiązków należą te zagadnienia, oraz z organizacjami ekologicznymi.

Także przeznaczone do wykorzystania do oceny dane organów zostały odpowiednio wybrane i uzgodnione. Chodzi tu o istniejące już dane dotyczące powierzchni dla obszaru regionu planistycznego.

Istotną część raportu oddziaływania na środowisko stanowi opis i ocena przewidywanego oddziaływania na środowisko określonych w projekcie Drugiej Zmiany obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe (OSW). Dla potrzeb oceny tego oddziaływania wykorzystano odnoszące się do dóbr chronionych, nawiązujące do celów środowiskowych i możliwe do przestrzennego przedstawienia kryteria, na podstawie których możliwe było opisanie znaczenia całego obszaru regionu planistycznego dla człowieka, przyrody i krajobrazu.

Dodatkowo zidentyfikowano jako „sfery tabu” te obszary, które nie są dostępne dla wykorzystania na potrzeby energii wiatrowej. Te strefy tabu względnie obszary wykluczenia można podzielić na „twarde” i „miękkie”. Pojęcie kryteria „twarde” tabu służy tu do oznaczenia tych części obszaru planowania, które niezależnie od przyczyn nie wchodzi w grę, dlatego też nie nadają się do wykorzystania pod energię wiatrową. Pojęcie kryteria „miękkie” tabu obejmuje tereny obszaru planowania, w których zgodnie z wolą planisty budowa siłowni wiatrowych z różnych przyczyn od samego początku powinna być wykluczona.

Ustalenie OSW opiera się zatem na całościowej koncepcji planistycznej, w przypadku której uzgodniony wcześniej szkielet (system) kryteriów obejmuje szereg kryteriów istotnych ze względów środowiskowych.

Kolejna ocena oddziaływania na środowisko została dokonana równocześnie z opracowywaniem projektów terenów, dlatego możliwe było bezpośrednie uwzględnienie ich wyników przy wyodrębnianiu OSW lub wyborze możliwych ewentualnie do zrealizowania OSW.

W rezultacie wytyczono 14 OSW, w przypadku których można było stwierdzić, że zabudowa siłowniami wiatrowymi prawdopodobnie nie będzie się wiązała z istotnym oddziaływaniem na środowisko oraz że w przypadku 34 OSW nie można całkowicie wykluczyć istotnego oddziaływania, prawdopodobnie jednak w przypadku konkretnego planowania siłowni wiatrowych będzie można go uniknąć lub je skompensować.

NATURA 2000

Obok skutków Drugiej Zmiany Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego na dobra chronione w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oceniona zostanie także zgodność planu z celami zachowania gatunków obszarów objętych dyrektywą siedliskową i obszarów ochrony ptaków sieci ekologicznej NATURA 2000, o ile będzie to możliwe do przeprowadzenia z uwagi na treść i poziom szczegółowości planu.

Wszystkie obszary objęte dyrektywą ptasią, włącznie z buforem 500 m, zostały zdefiniowane jako tak zwane „strefy tabu” (obszary wykluczenia), które zgodnie z wolą planisty nie służą do wytyczania obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe wzgl. od początku powinny zostać wykluczone („tabu miękkie”). Tak więc już w pierwszym kroku można całkowicie wykluczyć bezpośredni wpływ przejmowania terenów na te obszary.

W przypadku obszarów sieci NATURA 2000, na których występują gatunki zwierząt szczególnie wrażliwe na obecność elektrowni wiatrowych (gatunki ptaków i nietoperzy), których siedliska mogą wykraczać poza granice obszaru chronionego, należy szczegółowo zbadać możliwość występowania i unikania także potencjalnych pośrednich skutków oddziaływania z zewnątrz lub negatywnego oddziaływania wzajemnych powiązań między obszarami chronionymi.

Badanie zgodności z celami zachowania gatunków obszarów sieci NATURA 2000, które charakteryzuje obecność zagrożonych gatunków ptaków i nietoperzy, zostało przeprowadzone dla wszystkich zmienionych lub dopiero włączonych wyodrębnionych obszarów OSW. Na obszarze planowania Pomorze Przednie występuje wiele obszarów sieci NATURA 2000. Międzynarodowe obszary chronione ciągną się dalej na wschód od granicy i częściowo leżą na terenie Polski. Nie zauważa się negatywnego oddziaływania na dalsze obszary chronione, znajdujące się na wschód od granicy z Polską. Na południe od regionu planowania należy uwzględnić obszary sieci NATURA 2000 położone na terenie Brandenburgii.

Ocenie zgodności z dyrektywą siedliskową na poziomie zagospodarowania przestrzennego (ocena wstępna) poddano w sumie 4 obszary objęte dyrektywą siedliskową i 4 europejskie obszary specjalnej ochrony ptactwa. W rezultacie budowa siłowni wiatrowych poza danym obszarem chronionym we wszystkich przypadkach prawdopodobnie nie spowoduje istotnych zakłóceń. W przypadku obszarów objętych dyrektywą siedliskową zaleca się jednak w toku szczegółowego planowania na obszarach peryferyjnych zbadać, czy może dojść do zakłócenia poszczególnych struktur. W takim przypadku należało by odpowiednio dostosować planowanie lokalizacji. W przypadku kolejnego obszaru objętego dyrektywą siedliskową występowanie mopka zachodniego wymaga pogłębionego badania, jeśli na dalszych etapach procedury uzyskiwania pozwoleń planowanie obszaru priorytetowego miałyby zostać skonkretyzowane.

Ogólna ocena

Celem Drugiej Zmiany Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego jest ustalenie obszarów priorytetowych pod siłownie wiatrowe, na których w przyszłości należy skoncentrować istotne pod względem przestrzennym siłownie wiatrowe. Wytyczenie obszarów priorytetowych odbyło się na podstawie koncepcji planistycznej, w której, opierając się na kryteriach tabu i kryteriach restrykcji, w znacznym stopniu uwzględniono także istotne dla planu cele środowiskowe. Dzięki ustaleniu obszarów zapobiegawczo unika się niekorzystnego oddziaływania na terenach o szczególnym znaczeniu dla równowagi ekologicznej, krajobrazu i człowieka. W sumie na tej podstawie ustalono 48 OSW. Przy ich ustalaniu w oparciu o ocenę oddziaływania na środowisko możliwe było zapewnienie, że - jak się przewiduje - w ramach planowania konkretnej siłowni wiatrowej nie wystąpi lub będzie można uniknąć istotnego oddziaływania na środowisko.

W sumie część „Wykorzystanie energii wiatrowej” Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego korzystnie wpłynie na rozwój przyjaznego dla środowiska wykorzystania energii wiatrowych w regionie planistycznym.